

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на тему:
«Управління фінансами міжнародних корпорацій»

Студента 2 курсу, 9м групи,
другого магістерського
рівня вищої освіти
спеціальності 072
«Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
освітньої програми «Міжнародні фінанси»

Бондар Вікторія Ігорівна

Науковий керівник
науковий ступінь
вчене звання

Кучер Галина Вікторівна,
доктор економічних наук,
доцент, професор кафедри
фінансів

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор

Кучер
Галина Вікторівна

Завідувач кафедри фінансів,
д.е.н., професор,
член-кореспондент НАН України,
заслужений діяч науки і техніки України

Чугунов
Ігор Якович

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МІЖНАРОДНИХ КОРПОРАЦІЙ.....	6
1.1 Сутність та еволюція підходів до управління фінансами міжнародних корпорацій.....	6
1.2 Фінансові стратегії та моделі в управлінні фінансами міжнародних корпорацій. 12	
1.3 Вплив ризиків на управління фінансами міжнародних корпорацій.	15
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МІЖНАРОДНИХ КОРПОРАЦІЙ В УКРАЇНІ.	22
2.1 Аналіз фінансової діяльності міжнародних корпорацій в Україні.....	22
2.2 Оцінка впливу інвестиційних проектів міжнародних корпорацій на соціально-економічний розвиток України.	36
2.3 Аналіз фінансової звітності міжнародних корпорацій на прикладі PZU.....	44
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МІЖНАРОДНИХ КООПОРАЦІЙ	54
3.1 Пріоритети вдосконалення фінансів міжнародних корпорацій в Україні.	54
3.2 Підвищення ефективності управління фінансами міжнародними корпораціями. 63	
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	85

ВСТУП

Управління фінансами міжнародних корпорацій є невід'ємною частиною стратегії для будь-якої компанії, що здійснює свою діяльність у різноманітних куточках світу. Цей процес включає в себе надзвичайний об'єм роботи, адже для того, щоб ефективно керувати капіталом організації, необхідні професіонали своєї справи, які повинні мати відповідні знання та неабиякий досвід планування фінансової діяльності, а також аналізу фінансових результатів підприємства та подальшого прогнозування грошових потоків та відтоків компанії. Якісне формування політики щодо управління фінансами компанії має значний вплив на її розвиток та конкурентоспроможність, оскільки важливо передбачити фінансові ризики з якими може зіштовхнутись корпорація та способи їх уникнення чи пом'якшення.

У процесі глобалізації міжнародні корпорації є частиною світових ринків, де існують свої фінансові можливості та ризики, де компанія може як отримати прибуток так, і зазнати збитків. Отримання позик чи здійснення інвестицій є частиною процесу управління фінансами, що неабияк впливає як на подальшу діяльність підприємства, так і на наступні кроки планування майбутнього компанії.

Компетентність в фінансовому менеджменті дозволяє компанії підтримувати фінансову стійкість, підвищує довіру потенційних та вже наявних інвесторів, а також збільшує її привабливість серед конкурентів.

Теоретичні засади фінансового менеджменту корпорацій у своїх роботах вивчали наступні видатні економісти та фінансисти: Н.С. Рязанова, Дж. Мадура, М.І. Макаренко, І.І. Д'яконової, О.М. Віленчук, С.М. Еш, Ю.Г. Козак, С.І. Галашко, Т.В. Шталь, О.Щ. Тищенко, О.В. Лазарева, С. Маєрс, В.В. Бабіченко, М. Деверо, Д. Серафейм, М. Обстфельд та інші.

Актуальність теми зумовлена теперішніми трендами глобалізації економіки та стрімким розвитком бізнесу в міжнародному контексті. Ключовими факторами

впливу на ефективність системи управління фінансами ТНК є умови нестабільності ринку, валютні коливання курсів, податкове регулювання відповідної країни тощо. Розглядаючи вищеописані фактори, дане дослідження має на меті дати уявлення про ефективні стратегії підтримки конкурентоспроможності та досягнення фінансової стійкості на глобальному ринку.

Об'єктом роботи є фінанси міжнародних корпорацій.

Предметом дослідження роботи є теоретичні та практичні питання реалізації фінансових відносин, які пов'язані з діяльністю міжнародних корпорацій.

Метою даної роботи є узагальнення теоретико-методичних засад управління фінансами в міжнародному бізнесі, оцінка показників фінансової звітності міжнародних корпорацій, визначення перспектив їхньої діяльності в Україні.

Для досягнення мети поставлені наступні завдання:

- узагальнити знання про сутність та еволюцію підходів до управління фінансами міжнародних корпорацій;
- дослідити фінансові стратегії та моделі в управлінні фінансами міжнародних корпорацій;
- дослідити вплив ризиків на управління фінансами міжнародних корпорацій
- проаналізувати фінансову діяльність міжнародних корпорацій в Україні;
- оцінити вплив інвестиційних проектів міжнародних корпорацій на соціально-економічний розвиток України;
- проаналізувати фінансову звітність міжнародних корпорацій на приклад SA «PZU»;
- узагальнити пріоритети вдосконалення фінансів міжнародних корпорацій в Україні;
- дослідити шляхи підвищення ефективності управління фінансами міжнародними корпораціями.

Методологічною основою дослідження є узагальнення та аналіз фундаментальних основ теорії фінансів, основ економічної теорії, теорії державного регулювання, а також наукових праць учених, в тому числі зарубіжні, щодо оптимізації системи управління фінансами та удосконалення фінансових механізмів.

Інформаційна база дослідження включає в себе наступні джерела включає в себе наступні джерела: монографії; підручники та навчальні посібники з фінансового менеджменту та корпоративних фінансів; статистичні та аналітичні дані Державної служби статистики України, Національного банку України, Міністерства фінансів України; законодавчі нормативно-правові акти; міжнародні стандарти та рекомендації; фінансова звітність міжнародних корпорацій; Аналітичні звіти консалтингових компаній («KPMG»).

Наукова новизна дослідження полягає у систематизації та удосконаленні комплексу теоретичних, методологічних і практичних підходів до функціонування системи управління фінансами міжнародних корпорацій як в Україні так і закордоном.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання з метою вдосконалення та оптимізації фінансових стратегій, інструментів управління міжнародними компаніями. Отримані результати можуть бути використані у процесі стратегічного планування, побудови моделей фінансового аналізу та прогнозування.

Структура роботи включає в себе вступ, три розділи, висновки та список використаних джерел і додатків. Загальний обсяг роботи налічує 96 сторінок.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МІЖНАРОДНИХ КОРПОРАЦІЙ

1.1 Сутність та еволюція підходів до управління фінансами міжнародних корпорацій.

Найсуттєвішим чинником впливу на еволюцію фінансового менеджменту міжнародних корпорацій є глобалізація. Інтеграція політичної та економічної сфер призвела до перерозподілу повноважень між двома рівнями, а саме національним та глобальним. Внаслідок таких перетворень виникають абсолютно нові суб'єкти влади та управління, які підпорядковані міжнародним фінансовим інституціям. Крім того, що такі організації повинні здійснювати діяльність, що відповідає всім національним законодавчим вимогам, безпосередньо вони повинні підкорюватися загальноприйнятим міжнародним директивам та положенням, які обов'язкові для тих чи інших компаній [22, с. 9].

Поняття управління фінансами міжнародних корпорацій є досить широким, воно об'єднує в собі комплекс стратегій, методів та способів, спрямованих на ефективне використання фінансових ресурсів міжнародної компанії з метою досягнення її цілей у глобальному бізнес-середовищі. Це включає в себе управління усіма аспектами фінансової діяльності корпорації, від управління ризиками до стратегічного планування та прийняття фінансових рішень.

Фінанси корпорацій є складовою товарно-грошових відносин, що включають в себе взаємовідносини насамперед з державою та кредитними установами. Дана економічна категорія є відображенням закономірностей розвитку підприємства та економіки загалом, а також вона демонструє об'єм праці, який втілено в товар. Корпорації активно співпрацюють з урядовими

органами для отримання фінансової підтримки, податкових пільг, допомоги у розвитку нових проектів та інфраструктури тощо. [24, с. 10-11].

Еволюцію фінансового менеджменту можна розділити на три великі етапи [46]:

- традиційна фаза;
- перехідний етап;
- сучасний етап.

На традиційному етапі основна увага фінансового менеджменту була зосереджена на певних подіях які потребували коштів, наприклад, значне розширення, злиття, реорганізація тощо. Дана фаза також характеризувалася великою увагою до правових та процедурних аспектів, оскільки на той час функціонування компаній регулювалося безліччю законодавчих актів. Ще однією характерною рисою традиційного етапу було те, що фінансовий менеджмент розроблявся і практикувався з точки зору сторонніх осіб, головним чином інвестиційних банкірів, кредиторів, регуляторних органів та інших зовнішніх інтересів.

На перехідному етапі природа фінансового менеджменту була такою ж, але більше уваги приділялося проблемам, з якими стикаються фінансові менеджери в таких процесах як аналіз, планування та контроль.

Сучасний етап характеризується застосуванням економічних теорій і застосуванням кількісних методів аналізу. Відмінними рисами сучасного етапу є [46]:

- зміни в макроекономічній ситуації, які розширили сферу застосування фінансового менеджменту. Основна увага зосереджується на раціональному поєднанні джерел фінансування з напрямками їх використання з урахуванням критеріїв прийняття рішень;

- досягнення математики і статистики були застосовані до фінансового менеджменту, особливо у сферах фінансового моделювання, прогнозування попиту та аналізу ризиків.

Загалом функції фінансових ресурсів корпорацій призначені для виконання трьох основних функцій: формування капіталу, розподіл і використання капіталу та контроль за формуванням, розподілом і використанням капіталу [24, с. 12-14].

Перша вищезазначена функція, а саме формування капіталу, означає, що компанія залучає грошові ресурси з ринків згідно визначеної менеджментом політики управління, яка формується відповідно цілей компанії та передбачає за собою прийняття фінансових рішень. Важливим фактором на шляху до досягнення мети є стан фінансового ринку, який визначає доступність капіталу. Якщо ринок є ліквідним та активним, корпорація може легше здійснити розміщення акцій або облігацій, отримати кредити або залучити інвестиції. Стан фінансового ринку також впливає на вартість капіталу для корпорацій, якщо ринок має низькі процентні ставки або високий попит на акції, корпорація може здійснювати фінансування за більш вигідними умовами. Нестабільні ринкові умови можуть призвести до збитків для корпорацій та обмежити їх можливості фінансування.

Корпорація формує фінансову політику з метою досягнення оптимальної структури капіталу, яка забезпечує мінімальні витрати на його залучення та максимальну ринкову вартість компанії.

Наступна функція корпоративних фінансів полягає в розподілі та використанні капіталу, її ще називають інвестиційною. Вона полягає у створенні політики пов'язаної з інвестиційною діяльністю компанії з метою отримання прибутку в майбутньому. Компанія повинна вибудувати ефективну структуру активів сформувавши необхідне співвідношення поточних та довгострокових активів, а також передбачивши величину нематеріальних

активів (патенти, торгові марки), які у зв'язку з науково-технічним прогресом мають тенденцію до постійного збільшення.

Отже, при правильному плануванні вкладенні корпорацією її грошових ресурсів, вона забезпечує приріст капіталу та утворює внутрішні джерела фінансування.

Третя функція є поєднанням вищезгаданих двох - контроль за формуванням, розподілом та використанням капіталом. Вона полягає у створенні балансу доходів та витрат корпорації. Так як компанія володіє обмеженою величиною фінансових ресурсів, рішення про їх ефективне використання, в умовах фінансової ризиковості та невизначеності, знаходиться безпосередньо у залежності від можливостей сформованого компанією капіталу. Коли виявляється, що використані не всі вільні ресурси, зазвичай організація вкладатиме їх у цінні папери, оскільки немає такого явища як надлишок вільного капіталу. Отже, корпорація повинна розробити таку фінансову та інвестиційну стратегію розділивши їх цілі на короткострокові та довгострокові, які б підтримували баланс між сформованим капіталом та інвестиціями в активи [23].

Капітал корпорації як економічне явище завжди перебуває в постійному русі, створюючи грошові потоки, а також визначає можливості фінансування та розвиток компанії. Він може бути використаний для фінансування оборотних коштів, таких як розрахунки з постачальниками та збутові операції з клієнтами; для фінансування інвестиційних проєктів, таких як розширення виробництва, придбання нового обладнання або технологічних інновацій; як частина прибутку може бути виплачена у вигляді дивідендів акціонерам.

Система управління фінансами ТНК орієнтована на досягнення фінансових цілей індивідуальних компаній або груп компаній. Основними завданнями є забезпечення ефективного використання капіталу, максимізація вартості корпорації для акціонерів та забезпечення фінансової стабільності.

Корпоративні фінанси орієнтовані на ринкові умови і стратегії, щоб забезпечити конкурентну перевагу та фінансову стійкість [33].

Для того, щоб ефективно здійснювати управління фінансами, компанії формують відповідальний управлінський персонал: Рада директорів, Президент і координатор діяльності, Віце-президенти, Головний бухгалтер, Керуючі підрозділів тощо.

Як правило, Віце-президент здійснює контроль та відповідає за фінансову складову компанії. Найважливіші рішення приймаються лише за рішенням Ради директорів, в такий перелік входить виплата дивідендів чи емісія цінних паперів/акцій. Найширшими повноваженнями володіє скарбник, який здійснює наступні функції: створення фінансового плану на короткостроковий термін; формування програм розвитку; організація капітальних вкладень компанії; аналіз фінансового стану корпорації; управління грошовими фондами та капіталом тощо.

Вся система управління фінансами корпорацій базується на наступних засадах [24, с. 13-14]:

- саморегулювання господарської діяльності – корпорації незалежно від інших суб'єктів, самостійно приймають фінансові рішення та реалізуються їх у процесі щоденної діяльності в науково-технічній та виробничих сферах у залежності від наявних трудових та матеріальних ресурсів;

- самооплатність та самофінансування – даний принцип включає в себе закономірність того, що фінансові ресурси інвестовані в розвиток компанії, будуть покриті за рахунок чистого прибутку та відрахувань амортизації. Дані ресурси забезпечують найменшу нормативну економічну ефективність капіталу корпорації. Просте відтворення організації покривається власними джерелами фінансування;

- власні та позикові джерела формування поточних активів – поділ матеріальних ресурсів залежить від особливих технологічних характеристик

виробництва в різних сферах господарчого комплексу. Є певний сталий зв'язок між сезонністю виробництва та часткою залучених джерел, що складає обігові кошти. Несезонні типи виробництва, наприклад, транспорт, вимагають для фінансування більше власних поточних ресурсів компанії, ніж позикових;

- фінансові резерви - формування фінансових резервів є обов'язковим для кожної компанії на випадок змін ринкової кон'юнктури та збільшення фінансових ризиків, а також на випадок порушення виконання своїх обов'язків перед постачальниками та підрядниками. Зазвичай створення резервів передбачається законодавчими вимогами для того, щоб забезпечити фінансову стабільність корпорації та забезпечити достатній рівень ліквідності для виконання поточних та майбутніх зобов'язань.

Для того, щоб корпорація ефективно досягала поставленні перед собою цілі, фінансовий менеджмент формує короткострокову та довгострокову фінансові політики. Вся діяльність пов'язана з рухом капіталу відноситься до стратегії терміном до 5 років, все що стосується прогнозування результатів компанії в довгостроковій перспективі відноситься до стратегії, що будує підприємство для наступних 5-10 років діяльності, якщо говорити про фінансові політики в аспекті транснаціональних компаній, відповідно такі стратегії можуть будуватися терміном на 10-15 років.

Як правило усі фінансові ресурси автоматично централізуються в головній корпорації у випадку прийнятті важливих фінансових рішень менеджментом стосовно інвестицій чи фінансування певної окремої галузі, наприклад, зміна структури активів чи капіталу, диверсифікація цінних паперів чи емісія акцій [24, с. 69].

1.2 Фінансові стратегії та моделі в управлінні фінансами міжнародних корпорацій.

Фінансова стратегія - це всеохоплюючий план, який визначає напрямки, цілі та рішення організації. Вона визначає, як компанія створює цінність, конкурує та зростає на своїх ринках. Щоб сформулювати та реалізувати ефективну корпоративну стратегію, потрібно вибрати та застосувати відповідні моделі та фреймворки, які відповідають цілям.

Матриця Ансоффа (The Ansoff Matrix) - це простий інструмент, який допомагає визначити чотири можливі стратегії зростання на основі двох аспектів: ринку та продукту. Він включає: проникнення на ринок, розвиток ринку, розвиток продукту та диверсифікація. Отже, перша стратегія полягає у збільшенні частки особи на існуючих ринках зі своїми поточними продуктами. Наступна стратегія – розвиток ринку, що полягає у освоєнні нових ринків зі своїми продуктами. Третя стратегія - розвиток продукту, коли відбувається процес створення нових продуктів для освоєних ринків. Остання та не менш важлива стратегія це диверсифікація, означає створення нових продуктів для раніше не освоєних ринків [29].

П'ять сил Портера (The Porter's Five Forces) - це аналітичний інструмент, розроблений професором Майклом Портером, який використовується для аналізу конкурентного середовища в галузі бізнесу. Цей фреймворк оцінює п'ять основних аспектів, що впливають на конкуренцію в галузі: потужність покупців, потужність постачальників, загрозу нових учасників, загрозу заміщення продуктів та ступінь конкуренції між існуючими гравцями на ринку. Цей аналіз допомагає компаніям краще зрозуміти своє конкурентне оточення та приймати стратегічні рішення для підвищення їхньої конкурентоспроможності [42].

Фреймворк VRIO - це інструмент з огляду на ресурси, який допомагає оцінити цінність та рідкісність ресурсів та можливостей компанії, а також те, як вони сприяють конкурентній перевазі. VRIO означає наступне [69]:

- value – цінність означає, чи дозволяють ресурси підприємства використовувати можливості або нейтралізувати загрози в бізнес-середовищі.

- rarity - рідкість означає, чи є ресурси та можливості рідкісними чи загальнодоступними серед конкурентів компанії.

- imitability - імітованість означає, чи легко, чи важко копіювати або заміщувати ресурси компанії, та можливості конкурентів.

- organization - організація означає, чи підтримуються ресурси та можливості структурою, культурою та системами компанії.

Для використання фреймворку VRIO користувачам потрібно проаналізувати ресурси організації та можливості за чотирма вище описаними критеріями та визначити, чи забезпечують вони стійку конкурентну перевагу, тимчасову конкурентну перевагу, конкурентну паритетність чи конкурентний недолік [69].

Найпоширеніші моделі для відслідковування управління своїми фінансами є наступні [67]:

- модель «Три звіти» (Three-Statement Model) – найпростіша схема фінансового моделювання. Вона включає обов'язкові три звіти, що відображено в назві – Баланс, Звіт про рух грошових коштів та Звіт про прибутки та збитки). Модель дозволяє корпораціям планувати свої витрати та доходи відображаючи їх відповідно до заданої схеми;

- модель дисконтованого грошового потоку (DCF) – модель, що дозволяє оцінити вартість компанії на основі чистої теперішньої вартості. Зазвичай, її використовуються з метою дослідження ринків капіталу ат прийняття інвестиційних рішень;

- модель злиття та поглинання (M&A) – є однією з найдосконаліших моделей, що використовується у випадку, коли одна компанія була поглинута іншою. Вона дозволяє розраховувати приріст в результаті злиття компаній;

- модель викупу з використанням позикового капіталу (Leveraged Buyout model) - одна з найскладніших моделей фінансового моделювання, оскільки багато рівнів фінансування створюють циклічні зв'язки і вимагають послідовного розподілу коштів. Зазвичай дану модель використовуються в сфері інвестиційного банкінгу, а її фокус зосереджений на структурі капіталу компанії та левериджі для підвищення прибутковості власного капіталу;

- консолідуюча модель – об'єднання декількох бізнес-одиниць в один комплекс для аналізу;

- бюджетна модель – модель, що базується на розрахунках для місячної/щоквартальної перспективи. Також використовується для моделювання фінансів для фахівців з фінансового планування та аналізу з метою складання бюджету на наступний рік (роки).

Різноманіття моделей управління фінансами забезпечує можливість для корпорацій обрати найкращий варіант для слідкування та планування своїх доходів і витрат. Правильно підібрана схема для здійснення фінансової діяльності є критично важливою для прийняття обґрунтованих рішень, оцінки інвестицій, управління ризиками та досягнення сталого розвитку. Вибір моделі залежить від багатьох факторів, зокрема, від специфіки галузі, стратегії та цілі компанії, а також від країни, місцевості тощо.

1.3 Вплив ризиків на управління фінансами міжнародних корпорацій.

Міжнародні корпорації управляють своїм ризиком шляхом розробки політик хеджування. Вони зіштовхуються з різними видами ризику, такими як курс валютних обмінів та політичний ризик тощо. Фірма стає міжнародною корпорацією, коли вона починає планувати, виробляти, маркетингувати, проводити дослідження та фінансувати на глобальній основі. Фірми хеджують свій ризик з майбутньою перспективою.

Розробка політик хеджування є необхідною для кожної міжнародної корпорації. Фірми входять на міжнародні ринки, щоб збільшити свій дохід, збільшивши виробництво та продажі, а також використовуючи нові ринки. Компанії використовують хеджування для мінімізації ризику своїх інвестицій та інших ризиків, що пов'язані з майбутнім. Політики хеджування мають велике значення в цих організаціях [48].

Ризик-менеджмент - це група процедур, що використовуються для вимірювання, ідентифікації, контролю та моніторингу ризиків господарської діяльності, які можуть вплинути на фінансові результати. Управління ризиками не лише підвищує вартість компанії, але й має на меті виживання організації в умовах інтенсивної глобальної конкуренції. Очікується, що фахівці з управління ризиками будуть на крок попереду своїх колег у здобутті знань, пройшовши курси з управління фінансовими ризиками, які допоможуть ефективно захистити фінанси організації від невідомих зовнішніх факторів.

Ефективне управління ризиками зосереджується на допомозі компаніям у досягненні фінансових цілей. Методи управління ризиками сприяють підвищенню стабільності прибутків організацій, що, в свою чергу, мотивує основних власників акцій до збільшення інвестицій.

Зосередження на захисті безпосередніх джерел фінансування прибуткових проектів компанії є ключовою технікою управління ризиками, яка гарантує, що активи не будуть відволікатися на інші цілі, які можуть призвести до втрати потенційних можливостей у майбутньому [35].

Вартість різних валют постійно змінюється, що створює ризик обмінного курсу для міжнародних підприємств, наприклад [35]:

- аргентинська компанія торгує з Китаєм. За рахунок шаленої інфляції в песо Аргентини, закупка оптових товарів з Китаю раптово стає набагато дорожче, ніж раніше;

- підприємство, розташоване в Сполучених Штатах, має активи в Австралії. Оскільки австралійський долар стає слабкішим порівняно з долларом США, вартість активів знижується.

Ризик валют також може працювати в іншу сторону, створюючи можливості, наприклад [35]:

- Інфляція у цільовій країні може означати, що ви зекономите гроші на витратах на працю, якщо конвертуєте свою валюту в валюту цільової країни.

Економічний ризик від зміни валютних курсів часто можна зменшити (хоча й не повністю елімінувати) шляхом наступних пунктів, що включають до стратегії хеджування: купівлі валюти напередодні, коли обмінні курси сприятливі; укладання контрактів на майбутні валютні операції з банками для фіксації певного обмінного курсу на майбутню купівлю або продаж валюти; встановлення датчиків для автоматичної торгівлі валютами, якщо обмінний курс досягне певного значення; інвестування в ряд національних і міжнародних фондів, щоб згладити коливання на різних ринках.

Ще один фінансовий ризик пов'язаний з податковим аспектом, а саме податковий ризик. Країна може змінити свої податкові закони у будь-який момент, підвищуючи зарубіжні або корпоративні податкові ставки, додавати мита на імпорт, встановлювати податки на експорт або надавати субсидії

вітчизняним підприємствам. Податкове регулювання націлене на захист внутрішніх виробників і збільшення доходів держави, однак вони можуть миттєво підвищити витрати та знизити очікуваний дохід.

Зміни ставок оподаткування - це ризик, на який вплинути практично неможливо. Однак можливо створити постійний резерв коштів, який допоможе пережити будь-які несподівані зміни, також компанія може підвищити ціни, щоб поглинути зростаючі витрати, і працювати з провайдером послуг торгівлі, який допоможе дотримуватися податкових законів кожної країни. Підприємці в країнах з високими ставками податку віддають перевагу співпраці з країнами Європи, де вони відповідно нижчі, це такі країни, наприклад, як Японія, Ірландія тощо [62].

На сьогоднішній день ринки є волатильними не лише через технологічний прогрес, але й через фінансові наслідки дефолту та зміни ринкових ставок. У контексті фінансових ризиків дефолт означає ситуацію, коли емітент боргових зобов'язань або облігацій не здатний виконати свої фінансові зобов'язання, що призводить до збитків для інвесторів. З іншого боку, зміни ринкових ставок можуть призвести до збитковості окремих акцій, знижуючи коефіцієнт прибутковості.

Фінансові ризики, пов'язані з кредитуванням, зазвичай включають ризик, який виникає при запозиченні грошей. Це один з аспектів, через який проходить майже кожна компанія, незалежно від того, чи фінансує вона розробку нового продукту, чи дає можливість бізнесу рости та розширюватися. Компанії повинні переконатися, що вони можуть виконати умови погашення, оскільки невиконання цих умов може призвести до серйозних штрафних санкцій і, звичайно, до безнадійних кредитів.

Якщо корпорація очікує зростання процентних ставок, вона може укласти угоди про фіксацію процентної ставки (процентний своп) з банком або іншими фінансовими установами. Це дозволить їй захистити себе від зростання витрат

на кредит. Вона може використовувати фінансові інструменти, такі як кредитні деривативи або страхові позики, для захисту від ризику невиконання кредитів або зростання процентних ставок. Будь-яка організація повинна проводити ретельний аналіз кредитних ризиків перед укладанням угоди про кредитування, включаючи оцінку кредитного рейтингу позичальника, його фінансового стану та здатності повернути кредит.

Фінансові ризики, пов'язані з проблемою грошових потоків, відомі як ризики ліквідності. Такі ризики впливають на здатність бізнесу забезпечити наявність грошових коштів на випадок екстремальних обставин. Це є основною проблемою для сезонних підприємств, які зазнають регулярних спадів у торгівлі. Такі фінансові ризики можуть призвести до значних проблем і навіть до закриття життєздатного бізнесу.

Стратегія хеджування для таких ризиків включає розробку регулярного плану керування грошовими потоками. Корпорація повинна розробити стратегію керування грошовими потоками, включаючи прогнозування грошових потоків, визначення головних джерел та використання грошей, і вироблення плану дій для забезпечення ліквідності. Також вона повинна постійно здійснювати нагляд за своєю фінансовою ситуацією та ліквідністю, проводити оцінку ризиків і адаптувати свої стратегії хеджування відповідно до змін на ринку та внутрішніх умов підприємства [63].

Ризики безпеки пов'язані із співпрацею з іноземною країною, під загрозу крадіжки може опинитися фінансове та інтелектуальне майно вашої корпорації. Міжнародні транзакції супроводжуються ризиком шахрайства від кіберзлочинців та недобросовісних працівників та партнерів по бізнесу. У 2020 році спостерігалася зростаюча кількість випадків шифрованого викупу даних на 435%. Особливо ціляться урядові агентства, організації охорони здоров'я та компанії з великим обсягом даних. Для зменшення ризиків міжнародного бізнесу важливо співпрацювати з глобальною компанією з обробки платежів,

яка використовує безпечно шифрований глобальний платіжний шлюз і надає передовий захист від шахрайства серед своїх послуг для підприємців.

Іноземні компанії зазнають підвищеного ризику крадіжки інтелектуальної власності, включаючи порушення патентів, порушення авторських прав, підробку компаній та витоки комерційних таємниць. У країнах-цілях можуть бути недостатньо суворі правила їх виконання, а іноземним компаніям може бути складніше захищати свої права, якщо вони не мають фізичної присутності. Найкраща оборона проти крадіжки інтелектуальної власності полягає в тому, щоб ретельно вибирати країни-партнери, отримувати всі необхідні патенти в цільовій країні та співпрацювати з юристом у цільовій країні.

Крім фінансових ризиків на управління фінансами корпорацій також впливають інші ризики, пов'язані з міжнародним бізнесом, серед яких політичні ризики та ризики регулювання [40]:

- *зміна уряду*. Деякі політичні партії схильні бути більш підтримуваними бізнес та привабливими для ІПД, ніж інші. Зміна уряду може зробити економічний клімат більш викликовим (або дружлюбним) для іноземних компаній;

- *політична нестабільність*. Поствиборчі бунти та інші види протестів, блокади, страйки та війни можуть ускладнити транспортування матеріалів та виготовлених товарів з одного місця в інше. Нестабільність також знижує витрати споживачів;

- *зміни в регуляторному середовищі*. Нові політики можуть накладати обмеження на компанії, які раніше не були в силі. Це може включати зміни в списку схвалених пестицидів, дозволених рівнів викидів та мінімального відсотка місцевих працівників;

- *природні катастрофи*. Повені, пожежі, урагани, землетруси, виверження вулканів та екстремальні погодні умови можуть завдати шкоди

запасам та будівлям, травмувати працівників, блокувати транспортні маршрути та руйнувати місцеву економіку.

Хоча неможливо контролювати конкретні ризикові фактори країни, будь-які відомі ризики (такі як ймовірність бунтів та природних катастроф) повинні бути враховані при дослідженні країн та складанні бізнес-плану корпорації. Наприклад, компанія може вирішити укласти страховий поліс на політичний ризик для країн з відомою політичною нестабільністю та розвивати свій бізнес далеко від районів, схильних до природних катастроф.

Комерційний ризик означає невдачу міжнародної компанії через погані стратегії або недоліки в їх виконанні. Він може включати наступні фактори: невдалий час входу на ринок; неправильний вибір бізнес-партнерів; неправильне тлумачення бізнес-угод; пропозиція товарів і послуг, які не відповідають конкурентам; неефективні бізнес-стратегії; неефективні маркетингові стратегії; недостатні стратегії ціноутворення; характеристики продукту, які не відповідають вимогам або очікуванням клієнтів.

Щоб зменшити комерційний ризик, компаніям потрібно ретельно потенційних бізнес-партнерів, щоб уникнути тих, хто є ненадійним, виробляє низької якості матеріали або займається недобросовісною практикою, такою як дитяча праця, експлуатація працівників, порушення прав корінних народів або завдання шкоди навколишньому середовищу. Сильні партнери роблять сильну команду і збільшують шанси на міжнародний успіх. Перевагою для компаній перед входом на глобальний ринок для розвитку бізнесу є набуття великого досвіду в бізнесі, проведення глибокого маркетингового дослідження в цільовому ринку, а також адаптація бізнесу до кожної країни [34].

Створення політик хеджування фінансових ризиків є надзвичайно важливим для корпорацій з багатьох причин, вони дозволяють корпораціям захистити себе від негативних впливів коливань ринкових умов, таких як зміни процентних ставок, валютних курсів або цін на сировину. Стратегії дозволяють

зменшити ризик фінансових втрат, що може виникнути внаслідок негативних ринкових коливань. Це допомагає зберегти фінансову стабільність підприємства. Хеджування дозволяє корпораціям зберегти свою конкурентоспроможність, навіть у складних ринкових умовах, забезпечуючи стабільність і певну рівновагу в управлінні фінансовими ризиками.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МІЖНАРОДНИХ КОРПОРАЦІЙ В УКРАЇНІ.

2.1 Аналіз фінансової діяльності міжнародних корпорацій в Україні.

Міжнародні компанії, що працюють на глобальному рівні, мають суттєвий вплив не тільки на світову економіку, а й окремо на економіки країн в яких вони здійснюють свою активну діяльність. Україна як частина світового ринку є потенційно привабливим середовищем для майбутніх впроваджень бізнес-стратегій та інвестування коштів на розвиток економічних програм не лише з метою отримання прибутку та розширення своєї діяльності міжнародними компаніями, а також підтримкою економіки для країни, яка потребує залучення міжнародної допомоги для відбудови свого бізнес-середовища після закінчення війни.

Дослідження діяльності міжнародних компаній в Україні є важливим для розвитку українського ринку з точки зору, як розуміння внутрішнього економічного стану та рівню впливу корпорацій на нього, визначення тенденцій ринку, так і для передбачення потенційних ризиків та перспектив. Базуючись на їх результатах, можна передбачити динаміку глобального ринку, позитивні та негативні тенденції впливу міжнародного бізнесу на українську економіку, а також розробляють ефективну стратегію сталого економічного розвитку держави.

Після вторгнення росії в Україну та початку воєнних дій, багато міжнародних компаній пішли з українського ринку з метою збереження своїх фінансових ресурсів та виключення ризиків потенційного завдання суттєвої шкоди бізнес активності на території держави. Лише в 2023 році, на рівні з новим отриманням збитків у зв'язку з воєнними діями, в країну повернулися

наступні міжнародні компанії: «Stradivarius», «Bershka», «McDonald's», «LPP» (Reserved, «Cropp», «House», «Mohito», «Sinsay»), «Adidas», «H&M», «Argo», «Sumsung», «Decathlon», «ZARA», «P&B», «JYSK», «New Yorker» тощо [41].

Попри всі потенційні ризики, для міжнародних компаній відкриваються наступні переваги на українському ринку: низький показник конкуренції, високий рівень відкладеного попиту, лояльність споживачів.

Економічний та фінансовий стан України у короткостроковій перспективі, має сильну залежність від фінансування міжнародними компаніями, що покриває суттєву частину витрат країни, не лише з точки зору як військова допомога, але й як кошти для забезпечення соціальних потреб населення. На 2024 рік аналітики передбачають залучення зовнішнього фінансування від Європейського союзу (ЄС) та Міжнародного валютного фонду (МВФ) у розмірі 41 млрд. дол. Станом на лютий 2024 року, ЄС затвердила програму допомоги «Ukraine Facility» для надання пільгових кредитів до 2027 року [53].

У 2024 році, кількість працюючих компаній, що є членами Європейської бізнес-асоціації (ЄБА) збільшилось на 24% (2023 – 78%, 2022 – 54%). Згідно проведеного опитування, близько 88% компаній виплачують заробітну плату працівникам в розмірі 100%, незважаючи на економічно важкі обставини, при цьому 43% підприємств підвищили розмір виплат. Ще 90% компаній мають в своєму штаті працівників, що були мобілізовані до лав Збройних сил України (ЗСУ). На початку року було зафіксовано суму збитків, у зв'язку з воєнними діями, в розмірі 1 млн. дол. Крім того, на ефективність 70% досліджуваних підприємств, а саме на операційну діяльність, впливають постійні повітряні тривоги, через що створюється простій підприємств [59].

Згідно з результатами дослідження Global Data (аналітична компанія, яка заснована в 1999 році в місті Лондон) зроблено наступні висновки стосовно діяльності міжнародних компаній в Україні [54]:

- близько 300 корпорацій мають хоча б одну дочірню компанію в Україні, а понад чверть з них розташували свої штаб-квартири в США, та ще половина здійснює основну діяльність в Західній Європі;

- 17% від усіх дочірніх компаній, які функціонують в Україні, здійснюють діяльність у галузі технологій та комунікацій, 13% працює у сфері виробництва споживчих товарів, та 9% забезпечує сферу машинобудування та промислових товарів.

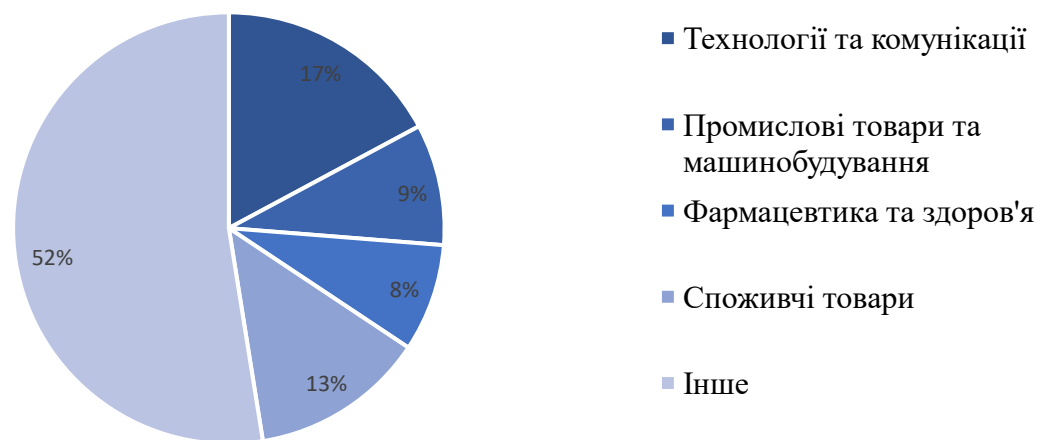

Рис 2.1 - Частка дочірніх компаній ТНК в Україні за галузями станом на жовтень 2022 р., %

Примітка. Побудовано на даних наступного джерела – [54]

По кількості дочірніх компаній в Україні, топ-3 посідають наступні ТНК: американська компанія «Bunge» - лідер по виробництву рослинної олії, що функціонує в 40 країнах по всьому світу, штаб квартира в США, має 10 дочірніх підприємств в Україні [18]; «Scatec» - норвезький виробник сонячної енергії, діяльність якого полягає у розробці та експлуатації сонячних електростанцій; та «Райффайзен Банк», який налічує в загальному 9 дочірніх компаній, що розташовані по всій Україні.

У своїй фінансовій звітності за 2023 рік, корпорація Bunge засвідчила наступну інформацію: Україна вважається найбільшим світовим постачальником соняшникового насіння та олії, які не можуть бути замінені за якістю та походженням іншими експортерами.

До складу міжнародної компанії «Bunge» серед українських підприємств входять наступні: олійноекстракційні заводи, що мають розташування у Миколаївській області та Дніпропетровській області; зерновий експортний термінал розташований у Миколаївському морському торговельному порту; елеватори та офіс у Києві. Активи, якими володіє компанія та їх операційна діяльність зазнала збитків від війни (втрата запасів та перебої у роботу внаслідок простоїв; експропріація) та піддається ризику майнової шкоди на високому рівні. Тому з метою елімінування даних ризиків, компанія підписала 17 липня 2023 року договір, предметом якого є безпека експортування зерна з різних портів України, що знаходяться на Чорному морі, а саме: (Південний, Одеса та Чорноморськ). Станом на кінець звітної періоду, а саме 2023 року, загальна сума активів та пасивів, що належать українським дочірнім компаніям становить менше 3% від загальної консолідованої валюти балансу.

Станом на кінець 2023 року, загальна кількість працівників компанії, що продовжують працювати для корпорації «Bunge» в Україні налічує близько 1,000 робітників [28]. Їх кількість зменшилась у зв'язку з воєнними діями, через що співробітниками довелось покинути межі держави. Станом на кінець січня 2024 року, загалом країну вже покинуло 4.9 млн. українців [6].

На витрати компанії суттєво впливає суттєвий приріст цін в Україні на енергоносії так і на інші види продукції, оскільки промислова діяльність потребує залучення значних обсягів електроенергії, природного газу та вугілля, а транспортні операції залежать від дизельного палива та інших нафтопродуктів. Значне зростання вартості та витрат на дані необхідні товари, у тому числі внаслідок війни, а також коливання валютних курсів негативно

впливають на операційні витрати компанії та результати діяльності. У сегменті переробки чистий дохід від реалізації знизився на 5%, насамперед через зниження середніх цін реалізації майже в усіх регіонах для наших глобальних підприємств з переробки соєвого насіння та європейського бізнесу з вирощування м'яких культур. Зниження середніх цін реалізації стали результатом зниження цін у поточному році порівняно з більш високими цінами у попередньому році після початку українсько-російської війни.

Собівартість реалізованої продукції знизилася на 13%, до 39,443 млн. дол. за 2023 рік. Зниження відбулося насамперед через зниження на 9% собівартості реалізованої продукції завдяки зниженню чистого доходу від реалізації. Також такий результат був отриманий завдяки сприятливим результатам переоцінки до ринкової вартості, відсутності збитків попередніх років, пов'язаних із війною в Україні та знеціненням російського бізнесу після його класифікації як утримуваного для продажу, а також отриманої вигоди у розмірі 18 млн. дол. від визнання прибутку від переоцінки до ринкової вартості при відновленні запасів в Україні. У сегменті мерчандайзингу собівартість реалізованих товарів знизилася на 22% завдяки зниженню чистого доходу від реалізації, відсутності періодичних збитків у зв'язку з війною, а також вигоді у розмірі 11 млн. дол. від визнання прибутку від переоцінки запасів, пов'язаної з відшкодуванням вартості запасів в Україні, насамперед на заводі в Миколаєві, що було частково нівельовано несприятливими результатами переоцінки на ринку.

Корпорація «Bunge» розкрила наступну інформацію у фінансовій звітності за 2023 рік [28]:

- 2 млн. дол. збитків завданих війною Миколаївському портовому комплексу Компанії в Україні.

- показник ЕВІТ (Earnings Before Interest and Taxes) включає прибуток від переоцінки до ринкової вартості у розмірі \$29 млн, відображений у складі

собівартості реалізованої продукції, пов'язаний із запасами відшкодовані з Миколаївського заводу Bunge та інших підприємств в Україні.

- 2022 ЕВІТ включає витрати на суму 80 млн. дол, спричинених війною між Україною та Росією, відображених у статті "Собівартість реалізованої продукції" (в основному пов'язані зі збитками, пов'язаними з запасами, фізично розташованими на окупованих територіях в Україні або у важкодоступних місцях з високими витратами на відновлення).

«Scates» почала здійснювати свою активну діяльність в Україні з 2017 року, ставши провідним постачальником відновлювальної енергії. Корпорація налічує в межах держави п'ять сонячних електростанцій загальною потужністю 336 МВт, що знаходяться в центральній та південній частинах країни. На кінець 2023 року, жодна з електростанцій не була пошкоджена внаслідок війни. Доходи від виробництва електроенергії в Україні визнаються тільки відповідно до фактично сплачених сум з березня 2022 року. У 2023 році пропорційні доходи та ЕВІТДА в Україні склали 371 млн норвезьких крон та 289 млн норвезьких крон відповідно. У червні 2023 року Scates почав продавати електроенергію з електростанції "Прогресівка" на комерційному ринку, досягнувши рівня оплати 100%, при цьому виручка виплачується в повному обсязі кожні десять днів. Рішення про продаж на спотовому ринку було прийнято відповідно до змін у законодавстві, які дозволили Scates призупинити дію РРА, зберігши при цьому можливість повторного укладення РРА на більш пізньому етапі.

російське вторгнення спричинило знецінення у 2022 році, і Scates визнала витрати на знецінення у розмірі 770 мільйонів норвезьких крон у фінансовій звітності (816 мільйонів норвезьких крон у консолідованій фінансовій звітності), пов'язані з матеріальними та нематеріальними активами в Україні. Група продовжує визнавати дохід від виробництва електроенергії в Україні в тій мірі, в якій Scates вважає, що існує ймовірність отримання відшкодування, яке дорівнює фактично сплаченим сумам. Визнана сума у 2023 році становила 371

млн норвезьких крон норвезьких крон у пропорційній фінансовій звітності (440 млн норвезьких крон у (440 млн норвезьких крон у консолідованій фінансовій звітності), що відповідає сплаченим сумах.

У 2022 році Scates визнала очікувані кредитні збитки у розмірі 98 млн. норвезьких крон, що відображає високу невизначеність щодо майбутнього погашення торгової та іншої дебіторської заборгованості, пов'язаної з періодом, що передував війні. У 2023 році не відбулося суттєвих змін, а також збільшення непогашеної торгової дебіторської заборгованості, отже, не було зроблено жодних змін у резерві. Поточна заборгованість без права регресу включає 865 мільйонів норвезьких крон без права регресу, а всі електростанції «Scates» в Україні, що мають фінансування без права регресу, порушують кілька зобов'язань за кредитними договорами. кредитних угодах станом на 2023 рік. «Scates» веде безперервний і конструктивний діалог з кредиторами та конструктивний діалог з кредиторами, і сторони домовилися про неформальний «режим очікування» [27].

У *таблиці 2.1*, розраховані показники рентабельності капіталу, інвестицій та активів дочірніх компаній наступних міжнародних корпорацій: ПІ «Макдональдз юкрейн ЛТД», ТОВ «Самсунг електронікс Україна компані» та ТОВ «Дакса бунге Україна».

Таблиця 2.1

Показники рентабельності капіталу, інвестицій та активів

Показник	«Макдональдз юкрейн»		«Самсунг електронікс Україна компані»		«Дакса бунге Україна»	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
ROE	-73	39%	44%	17%	105%	-28%
ROI	129	122%	32%	18%	-5%	18%
ROA	51	27%	17%	8%	-49%	-27%

Примітка. Розраховано на основі даних фінансових звітностей, що знаходяться в додатках до цієї ВКР – Додаток 1,2,3.

Можна зробити висновки, що найкраща рентабельність активів становить 44% компанії ТОВ «Самсунг електронікс Україна компані» у 2022 році, він означає, що на кожную вкладену гривню своїх активів підприємство отримує 44 копійок чистого прибутку. Даний показник зменшився в 2023 році у зв'язку зі збільшенням собівартості продукції на 6 млн. грн. та зменшенням операційними доходами від діяльності на 195,931 тис. грн.

Рентабельність активів, інвестицій та капіталу компанії ТОВ «Дакса бунге Україна» є від'ємними, оскільки компанія є збитковою з 2019 року. Хоча дохід компанії в 2023 році збільшився на 82%, її доходи становлять лише 65% від витрат (2022 рік: 35%). Дані показники вказують про необхідність оптимізації стратегічного планування.

Якщо говорити про рентабельність інвестицій, високий показник демонструє всесвітньо відома компанія ПП «Макдональдз юкрейн ЛТД» на рівні 122% в 2023 році, та 129% в 2022 році, що вказує на ефективні процеси управління, що дозволяють оптимізувати витрати і максимізувати прибуток.

Рівень рентабельності інвестицій «Самсунг» також знаходиться на досить високому рівні – 18-32%.

У *таблиці 2.2* розраховано показники ЕВІТ, ЕВІТДА та поточну ліквідність (платоспроможність) підприємства.

Таблиця 2.2

Показники ЕВІТ, ЕВІТДА та поточна ліквідність

Показник	«Макдональдз юкрейн»		«Самсунг електронікс Україна компанії»		«Дакса бунге Україна»	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
ЕВІТ	(2,107,231)	1,072,494	1,560,442	822,159	(261,104)	(122,205)
ЕВІТДА	(78,696)	3,530,172	1,675,193	870,620	(217,673)	(53,705)
Поточна ліквідність	2.08	2.05	1.86	1.90	0.49	0.29

Примітка. Розраховано на основі даних фінансових звітностей, що знаходяться в додатках до цієї ВКР – Додаток 1,2,3.

Показники ЕВІТ та ЕВІТДА часто використовують аналітики як ключові показники для аналізу прибутковості компаній. З таблиці вище, можна зробити висновки, що для «Макдональдз» даний показник мав позитивну динаміку в 2023 році, оскільки в 2022 році компанія зазнала збитки у зв'язку з війною та її витрати склали 95% доходів (2023 рік: 40%). Різниця між ЕВІТ та ЕВІТДА полягає у включенні амортизації та зносу, що в 2023 році склали загальну суму – 2,457,678 тис. грн. Даний високий показник свідчить про ефективність операційного бізнесу, оскільки цей показник показує, скільки грошей

генерується від основної діяльності підприємства до врахування витрат на амортизацію.

Показники ЕВІТ та ЕВІТДА для «Самсунг» зменшились на 48% та 47% відповідно, незважаючи, на збільшення доходу, оскільки витрати компанії збільшились через собівартість виробництва. Показники амортизації та зносу суттєво не змінилися в порівнянні з попереднім роком (2022 рік).

Для ліквідності компанії нормативним значенням є результат розрахунку показника в межах 1-3, що ми й бачимо в результаті для «Макдональдз» та «Самсунг». Для підприємства «Бунге» ліквідність складає 0.20-0.49, що є низьким значенням, та вказує на те, що компанія має низьку платоспроможність через низьку кількість оборотних активів та високу кількість поточних зобов'язань, які не може покрити своїми коштами.

У *таблиці 2.3* проаналізовано коефіцієнти автономії, коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами.

Таблиця 2.3

Показники коефіцієнти автономії, коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами

Показник	«Макдональдз юкрейн»		«Самсунг електронікс Україна компані»		«Дакса бунге Україна»	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Коефіцієнт автономії	0.70	0.71	0.49	0.49	(0.79)	(1.14)
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	(0.57)	0.06	0.46	0.47	(8.33)	(12.05)
Коефіцієнт фінансової залежності	1.43	1.41	2.06	2.03	(4.98)	(1.27)
Коефіцієнт фінансової стабільності	2.31	2.45	0.94	0.97	0.01	0.01

Примітка. Розраховано на основі даних фінансових звітностей, що знаходяться в додатках до цієї ВКР – Додаток 1,2,3.

Нормативним значенням для коефіцієнта автономії є показник в межах 0.4-0.6 [13], якому відповідають показники для перших двох компаній, та не відповідають для третьої компанії, оскільки власний капітал компанії включає непокритий збиток, що складає 98% власного капіталу, у зв'язку з чим показник є від'ємним. Від'ємне значення коефіцієнта автономії означає, що внутрішні ресурси підприємства недостатні для покриття його поточних потреб або інвестиційних проектів. Суттєвий зовнішній борг може призвести до збільшення ризику фінансових труднощів або невиплати зобов'язань у

майбутньому, особливо в умовах зміни інтересних ставок або непередбачуваної економічної ситуації. Короткострокові кредити компанії «Дакса бунге Україна» в 2023 році склали 48,220 тис. грн. (2022 рік: 62,000 тис. грн.).

Нормативним значенням для коефіцієнту забезпечення оборотних активів власними коштами є 0.1 і вище [11], що відповідають результатам розрахунку показника для компанії «Самсунг», і вказує про фінансову стійкість. Для «Макдональдз» показник складає 0.06 (2022 рік: (0.57)), у зв'язку з тим, що в 2022 році необоротні активи перебільшували власний капітал на 428,053 тис. грн., тому показник є від'ємним, а в 2023 році власний капітал був більшим, ніж необоротні активи всього на 94,213 тис. грн, що є недостатнім для досягнення нормативного показника.

Для коефіцієнта фінансової залежності нормативним значенням показника є в межах 1.67-2.5 [14]. В даному випадку нормі відповідають коефіцієнти «Самсунг» та «Макдональдз», що свідчить про низьку залежність від зовнішніх джерел фінансування. У 2023 році, для першої компанії показник вказує, що 2.03 грн. фінансових ресурсів підприємств припадає на 1 грн. власних коштів; та 1.41 грн. припадає для другої компанії відповідно.

Для коефіцієнта фінансової стабільності нормативне значення знаходиться в межах 0.67-1.5 [15], що відповідає рівню показників для «Самсунг» та «Макдональдз», і вказує на те, що компанії є фінансово стабільною для продовження своєї бізнес-діяльності у розрахунку на середньострокову та довгострокову перспективи. В даному випадку, для компанії «Бунге» показник становить 0.01 для двох аналізованих років, що вказує на високий ризик банкрутства, аде компанія має низькі фінансові результати протягом останніх років та показники її фінансової стійкості не відповідають нормативним значенням, і вказують на суттєві фінансові проблеми організації, які потребують негайного рішення.

У *таблиці 2.4* розраховані для «Макдональдз юкрейн ЛТД», ТОВ «Самсунг електронікс Україна компані» та ТОВ «Дакса бунге Україна» наступні показники: маневреності робочого капіталу, маневреність власних обігових коштів та робочий капітал.

Таблиця 2.4

Показники маневреності робочого капіталу, маневреність власних обігових коштів та робочий капітал

Показник	«Макдональдз юкрейн»		«Самсунг електронікс Україна компані»		«Дакса бунге Україна»	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Маневреність робочого капіталу	(0.16)	0.02	0.91	0.91	(2.02)	(1.73)
Маневреність власних обігових коштів	(1.16)	13.64	0.51	0.14	(0.0035)	(0.0002)
Робочий капітал	388,449	870,966	3,122,038	3,743,815	(7,778)	(98,555)

Примітка. Розраховано на даних фінансових звітностей, що знаходяться в додатках до цієї ВКР – Додаток 1,2,3.

Нормативним значенням для коефіцієнта маневреності робочого капіталу вважається показник більше 0.1 [12]. Згідно результатів розрахунку, нормативному значенню відповідає показник компанії «Самсунг», що впродовж 2022 та 2023 років не змінювався, це свідчить про високу ліквідність робочого капіталу, та означає, що значна частина активів компанії легко конвертується в грошові кошти для покриття поточних зобов'язань. Для «Макдональдз» дане значення становить 0.02, що є низьким показником та означає, що лише 2%

робочого капіталу може бути використано для фінансування поточної діяльності. Це може ускладнити фінансування операційної діяльності, інвестицій або покриття непередбачених витрат.

Значення маневреності власних обігових коштів в 2022 році для «Макдональдз» та в 2022 та 2023 роках для «Бунге» є від'ємним внаслідок збитковості компаній в дані роки. Якщо говорити про показник на рівні 13.64 в 2023 році для «Макдональдз», що свідчить про значні фінансові ресурси для покриття своїх операційних витрат та інвестиційних потреб. Для «Самсунг» показник відповідав 0.14 та 0.51 в 2022 та 2023 роках відповідно, що показує покращення фінансової ситуації підприємства за рік. 51% власних оборотних коштів можуть бути використані для фінансування поточної діяльності. Це означає, що значна частина оборотних активів фінансується за рахунок власних коштів, що вказує про високу фінансову стабільність. Збільшення показника з 0,14 до 0,51 може вказувати на те, що компанія покращила управління своїми активами, зокрема оборотними активами та власними коштами, також варто взяти до уваги фактор збільшення певної стабільності економічного середовища в Україні.

Динаміка робочого капіталу «Макдональдз» та «Самсунг» протягом досліджуваних років показує позитивну тенденцію до росту, про що свідчить збільшення на 124% та 20% відповідно, також це вказує на покращення їх фінансової стабільності та здатності покривати свої короткострокові зобов'язання.

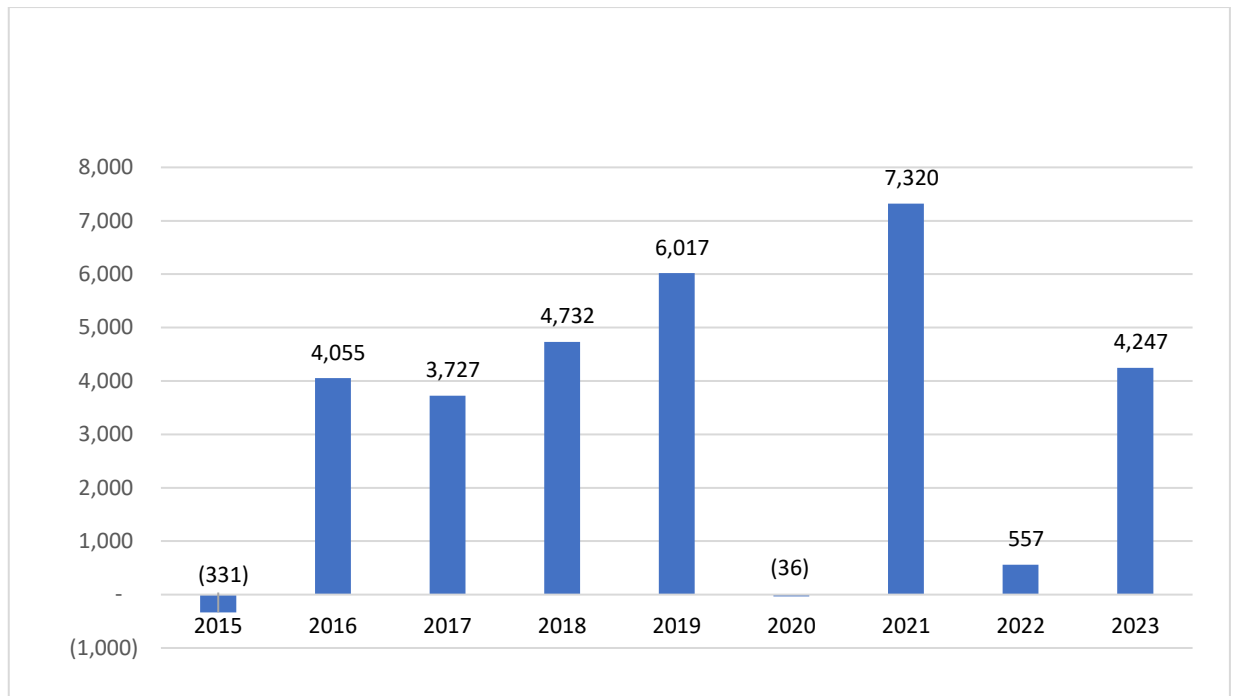
Отже, аналізуючи усе вищесказане, можна зробити висновок, що міжнародні компанії, які продовжують здійснювати свою діяльність в межах України, демонструють ефективне управління фінансовими ресурсами та швидко адаптацію до місцевого економічного ландшафту. Аналіз фінансової стійкості підприємств демонструє їх фінансові можливості та проблеми, з

якими компанії зіштовхуються у процесі використання робочого капіталу та управління своїми активами.

2.2 Оцінка впливу інвестиційних проектів міжнародних корпорацій на соціально-економічний розвиток України.

Важливою частиною підтримки сталого розвитку економічного ландшафту України є інвестиційні проекти, які реалізують закордонні корпорації в межах держави. Залучення зовнішнього капіталу стимулює розвиток інфраструктури, технологічний прогрес та підвищення стандартів життя населення. Здатність країни адаптуватися до нових викликів глобалізації та утримувати певний рівень конкурентоспроможності на світових ринках, визначають її потенціал інтеграції у міжнародні економічні процеси. Оцінка та аналіз інвестиційних проектів дозволяє експертам визначити позитивні та негативні тренди залучення таких коштів, що сприяє формуванню ефективної державної політики стратегічного планування з метою максимального сприяння національному розвитку.

Згідно даних Національного банку України (НБУ), найвищий показник залучення іноземних інвестицій склав 7,320 млн. дол. у 2021 році (див рис. 2.2) [20]. Динаміка показника в 2022 році значно впала у зв'язку з повномасштабним вторгненням росії в Україну та початку воєнних дій, та в 2023 згідно графіку можна спостерігати певне відновлення залучення іноземного капіталу на рівні близько 50% від 2021 року.

**Рис. 2.2 Іноземні прямі інвестиції протягом 2015 - 2023 рр.,
млн. дол. США.**

Примітка. Побудовано на даних наступного джерела – [20].

15 лютого 2024 року, Світовий банк разом з Організацією Об'єднаних націй (ООН), Урядом України та Європейською комісією опублікували звіт стосовно завданої шкоди країні внаслідок війни та потреба в коштах на реконструкції та відновлення держави – «Швидка Оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення(RDNA3)» («Ukraine third rapid damage and needs assessment») [70]. Згідно даної публікації, найпріоритетнішими трьома напрямками інвестування в короткостроковій перспективі на 2024 рік буде: житлово-комунальне господарство (3.1 млн. дол. США), енергетична сфера (2.7 млн. дол. США) та сфера соціальної інфраструктури та послуг (2.4 млн. дол. США) [43, с. 20]:

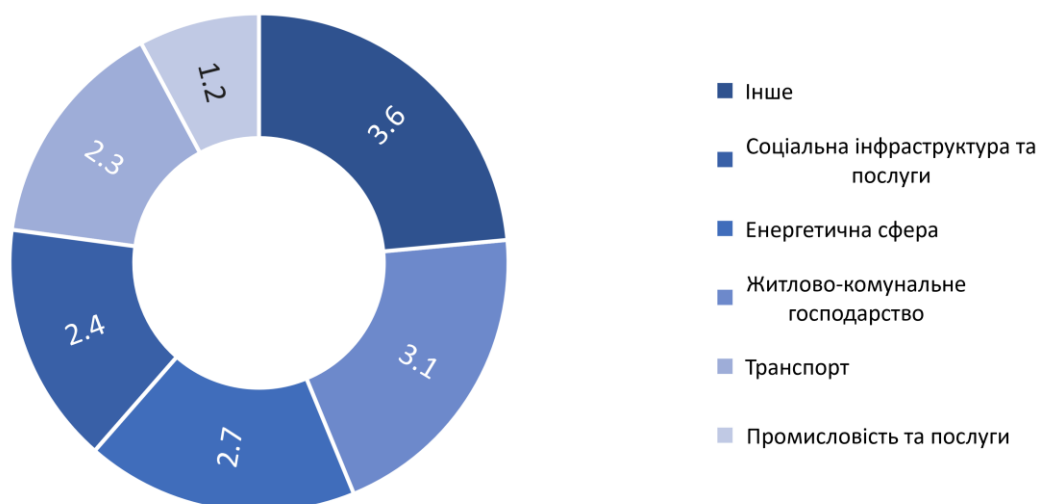

Рис 2.3 Пріоритетні напрямки інвестування в 2024 році, млрд. дол. США

Примітка. Побудовано на даних наступного джерела – [43]

Світовий банк разом зі своїми партнерами визначив у власному дослідженні розрахував суму коштів, яка необхідна для повної реконструкції та відновлення українського економічного ландшафту в довгостроковій перспективі терміном на 10 років, а саме – 486 млрд. дол. США. Дані кошти заплановано отримати шляхом залучення зовнішнього інвестування, а також внутрішніх коштів з Державного бюджету України. Перш за все, реконструкція інфраструктури повинна відповідати сучасним екологічними вимогам, тобто інвестиційні проекти повинні реалізуватися з використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячні, вітрові та гідроелектростанції, повинна відбутись модернізація існуючих електромереж для підвищення їхньої надійності та зниження втрат. [43, с. 10]

Значна частина інвестиційних проектів припадає на реалізацію Європейською бізнес-асоціацією в розмірі 3-8 млрд. дол. лише протягом 2022-2024 рр. [5]. На початку 2023 року, «Європейська Бізнес Асоціація» (ЄБА),

«Global Business for Ukraine» та «Ukraine Invest» створили платформу з даними інвестиційних проєктів, які реалізуються в Україні [47].

Залучення суттєвих інвестицій відбувається не лише з метою підтримки українського народу у скрутні воєнні часи та допомогою з військовим обладнанням для фронту, а також з метою розбудови та розвитку держави. Міжнародні партнери також наголошують на дотриманні сучасних екологічних стандартів у процесі відбудови країни, а саме переходу від вугільної генерації до більш ефективних способів створення енергетичного запасу, а саме до відновлювальних джерел енергії. Україна є потенційним конкурентоспроможним гравцем на глобальній арені, тому вбачаючи в ній потенціал, міжнародні партнери допомагають розробляти та реалізувати в межах держави проєкти, які можуть бути профінансовані іноземними банками або міжнародними корпораціями. Їх мета – знайти найефективніший спосіб використання фінансових та матеріальних ресурсів, а також сприяти довгостроковому зростанню країни та її розквіту з подальшим партнерством [58].

Згідно результатів дослідження «ЄБА» разом з «Gradus Research» у 2023 році, експерти зазначили, що відбулось зменшення Індексу інвестиційної привабливості України на 0.04 – 2.44/5 бала. Однак незважаючи на війну, 32% експертів дотримуються думки, що для нових інвесторів відкривається багато можливостей на українському ринку (в порівнянні, минулорічний показник складав всього 17%). Водночас 57% функціонуючих підприємств, збираються вкладати кошти в українську економіку в воєнний час, а 79% опитуваних мають на меті залучення до процесу відбудови держави [64].

Сьогодні Інвестиційна карта, яка створена організацією ЄБА, включає 156 (22 проєкти реалізуються у галузі реконструкції) проєкт із інвестиційним капіталом на загальну суму 5,57 млрд. дол. США. Якщо говорити про області, в яких найбільше реалізований інвестиційний потенціал, то перше місце

посідає Кіровоградська область, в якій на даний момент впроваджуються 35 проектів, на другому місці знаходиться Дніпропетровська область, в якій вже реалізується 29 проектів, останнє місце в топ-3 посідає Одеська область з загальною кількістю проектів – 21. Загалом проекти представлені в наступних галузях:

Таблиця 2.5

Інвестиційні проекти в розрізі економічних секторів

Агросектор	14	Адміністративні послуги	16	Будівництво	12
Розвиток та Освіта	7	Видобування	8	Сировина та енергія для переробки	9
Паливо та Енергія	11	Захист здоров'я	4	Важка індустрія	16
Індустріальний парк	9	Легка промисловість	2	Туризм	5
Транспорт та логістика	7	Управління викидами	6	ІТ	2

Примітка. Побудовано на даних наступного джерела - [47]

Наразі в столиці України реалізовані 3 наступних проекта на загальну суму 21 млн. дол. США [51]:

- «B2B купуй зараз, плати пізніше» (B2B BUY NOW PAY LATER - IT).

З початку 2023 року відбувається інтеграція факторингових послуг в онлайн-продажі B2B. Для цього розробляється фінансова платформа B2B для продавців, яка оптимізує їхні продажі товарів та послуг іншим компаніям за допомогою опції «купи зараз, заплати пізніше» (BNPL - buy now, pay later).

Сума інвестицій – 5,000 тис. дол. США.

- Українська літєва корпорація (УЛК) (сектор – важка промисловість).

УЛК планує побудувати першу в Україні гігафабрику потужністю 50 ГВт-год. Компанія створюватиме найбільш відповідально виготовлені акумуляторні батареї, в першу чергу для електромобілів. Перегони до нуля є імперативом для суспільства, а акумулятори є основою успішного енергетичного переходу. Таким чином, перехід до низьковуглецевого майбутнього принесе з собою величезні можливості. УЛК має намір розширити можливості кожного, з ким вона взаємодіє, безпосередньо або через пов'язаний з нею ланцюжок поставок.

Сума інвестицій – 15,000 тис. дол. США.

- CheckEye (сфера - здоров'я)

Це стартап, сучасне рішення для ранньої діагностики захворювань, розроблене українськими ІТ-спеціалістами разом з провідними науково-дослідними інститутами в галузі офтальмології.

Сума інвестицій - 500 тис. дол. США.

Металургійний сектор. Провідним інвестором з іноземним капіталом у металургійному секторі є компанія **ArcelorMittal**. Незважаючи на що українським компаніям досить складно здійснювати свою діяльність попри постійні російські атаки, а також нестабільне енергопостачання, компанія продовжує інвестувати у своє виробництво в Україні. У 2022 році корпорація інвестувала в свої потужності 120 млн. дол. США, а в 2023 році вклала ще 130 млн. дол. США. Великий проект компанії - будівництво хвостосховища «Третя карта» (комплекс споруд для захоронення відходів виробництва). Бюджет будівництва вже склав 150 млн. дол. США. Повністю завершити проект планують до кінця 2024 року [9].

Енергетичний сектор. Даний сектор найбільше постраждав внаслідок російських терористичних атак, тому він потребує найбільшого залучення іноземного інвестування. Провідними корпораціями, що вкладають свої кошти в українську енергетику є норвезька компанія «Scatec» та група компаній «Онур». Перша з них ще до початку війни запустила п'ять Санітарно-

епідеміологічних станцій (СЕС) в декількох областях України, а також вона планує разом з своїми партнерами запустити нову технологічну систему - Scatec Release, яка пропонує контейнерне рішення розподіленої енергетики з сонячних панелей та накопичувачів, яке встановлюється на місці та надається в оренду споживачам.

Група «Онур» має на меті реалізувати за два роки свій енергетичний проєкт вартістю 150 млн. дол. США у Закарпатській області, який полягає у запуску вітрогенераторів.

Хімічна промисловість. Наразі зовнішнє залучення інвестицій для даної промисловості підтримуються дві німецькі компанії - «Henkel» та «Bayer». Перша з них має намір інвестувати 60 млн. євро в насінництво, друга ж інвестувала 60 млн. євро в відновлення та модернізацію пошкодженого Вишгородського заводу, що виготовляв продукцію бізнес-підрозділу «Клейові технології» торгових марок «Seresit» і «Metylan» [5].

Будівельна промисловість. Одним з ключових інвесторів даної сфери є ірландська компанія «Kingspan Group». Наразі компанія запланувала реалізувати до 2026 року у Львівській області масштабний інвестиційний проєкт на загальну суму 280 млн. дол. США, а саме побудувати кампус будівельних технологій зеленого виробництва, що міститиме низький показник вуглецю [36]. Також у сферу будівництва планують інвестувати: компанія «Fixit» (залучення 5 млн. євро для будівництва нового заводу у Львові) та ізраїльська компанія «GreenMix» (реалізація інвестиційного проєкту стосовно екологічної переробки будівельного сміття) [5].

А також інші інвестиційні проєкти міжнародного бізнесу в Україні [65]:

- компанія «Unilever» оголосила про інвестиції у розмірі 20 млн. євро у будівництво нового виробничого комплексу під Києвом;

- «Nestle» розпочала будівництво виробничого комплексу вартістю 42,7 млн дол. США у Західній Україні;

- «Boreal Light» завершила найбільшу в Європі систему опріснення води на сонячних батареях у Миколаєві наприкінці 2023 року;

- компанії «Kubota» та «Yanmar Holdings» пообіцяли надати підтримку у відновленні сільськогосподарського сектору України шляхом постачання сільськогосподарської техніки;

- австралійський гірничодобувний мільярдер Ендрю Форрест особисто виділив 740 млн. дол. США через свою сімейну інвестиційну компанію до фонду для відновлення України.

Компанія «Kenaz» опублікувала статтю з показниками найбільших вкладень міжнародних компаній в Україну станом на 14 серпня 2023 року [49]:

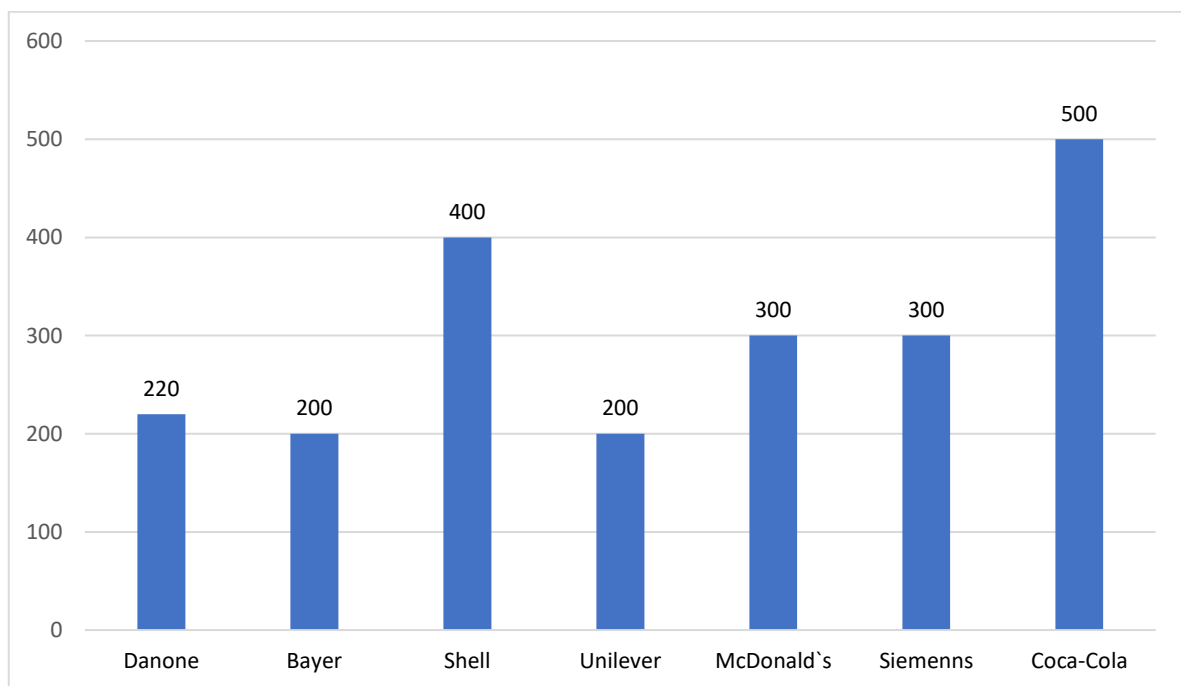

Рис 2.4 Інвестиції міжнародних компаній в Україну, млн. дол. США

Примітка. Побудовано на даних наступного джерела – [49]

Згідно графіку вище, найбільше вкладень здійснила компанія «Coca-Cola», яка лише на початку повномасштабної війни виділила 20 млн. дол. США на надання гуманітарної допомоги українцям. Також корпорація разом зі своїми

партнерами здійснила доставку до 100 тис. наборів з продуктами нужденним громадам, та передала понад 50 електрогенераторів лікарням, дитячим садкам тощо [39].

Отже, інвестиційна діяльність міжнародних компаній продовжує розширюватися в межах України. Корпорації вбачають нові можливості на українському ринку, які заохочують повернення та відновлення бізнес-активності в країні, незважаючи, на різноманітні ризики. На сьогоднішній день є величезна кількість стартапів, які тільки почнуть реалізовуватися, в той же час є велика кількість проектів які вже реалізовано та надали свої результати.

2.3 Аналіз фінансової звітності міжнародних корпорацій на прикладі PZU

Фінансова звітність групи «PZU» в 2023 підготовлена відповідно до МСФЗ 17 «Страхові контракти», який є заміною для раніше використовуваного МСФЗ 4. Хоча стандарт був затверджений ще 18 травня 2017 та набув повної чинності до кінця 2022 року, Група застосувала даний стандарт лише для фінансової звітності, що розпочинається з 1 січня 2023 року.

У зв'язку з переходом на новий міжнародний стандарт компанія змінила свій підхід до визнання певних балансуючих залишків у своїй звітності, а саме технічні резерви, витрати на інші резерви, заборгованості за договорами страхування та аквізиційні витрати. Також дозволяється використання наступних методів для аналізу фінансових статей: повний ретроспективний підхід (FRA - full retrospective approach), модифікований ретроспективний підхід (MRA - modified retrospective approach) та підхід за справедливою вартістю (fair value approach) [55, с. 37].

Також розкриття фінансової інформації стосовно результатів діяльності компанії за звітний 2023 рік подано відповідно до наступних міжнародних

стандартів з врахуванням всіх актуальних змін законодавства - IAS 1, IAS 8, IAS 12; IFRS 16, IFRS 7, IAS 21 [55, с. 43-45].

Загальний ефект ефекту МСФЗ на консолідований капітал Групи на початок 2022 року визначений в сумі 4,992 млн. злотих, у зв'язку з зміною щодо оцінювання зобов'язань за договорами страхування/перестраховування через зниження історичних процентних ставок та зростання безризикових ставок [55, с. 42].

Власниками групи, що складають структуру власності є наступні організації: Державна казначейська служба (34.19%), BlackRock Inc. (5%) та інші акіонери (60.81%) [55, с. 30].

Група «PZU» не розкриває інформацію стосовно розвитку страхових виплат у сегменті пов'язаного зі страхуванням життя, оскільки суми та строки виплат аналізуються на ретроспективній основі та визначаються протягом року [55, с. 86].

Так як компанія здійснює свою діяльність не тільки на території материнської компанії в Польщі, вона окремо виділяє політику конвертації іноземною валюти в національну валюту держави. В кінці звітної періоду суми за такими транзакціями перераховуються за середнім курсом впродовж року згідно Національного банку Польщі, а всі курсові різниці визнаються у капіталі. У зв'язку з обмеженнями Національного банку України, для українських компаній Група встановила обмінний курс для перерахунку відповідно до законодавчих вимог України, згідно з якою уповноважені установи здійснюють купівлю та продаж іноземної валюти за дорученням клієнтів у безготівковій формі: у доларах США за курсом, що може відхилитися не більше ніж на 1% від офіційного курсу НБУ, на дату транзакції; в інших іноземних валютах за курсом, що може відхилитися не більше ніж на 1% від курсу, визначеного на підставі офіційного курсу гривні до США на дату транзакції [55, с. 50].

Група визначає окремо ймовірність актуарних ризиків для сфер страхування життя та страхування інше, ніж страхування життя. Актуарний ризик - це ймовірність втрати або несприятливої зміни вартості зобов'язань за укладеними договорами страхування та договорами страхових гарантій, внаслідок неадекватного ціноутворення страхових премій та визначення вартості зобов'язань за договорами страхування. Група визначає наступні ризики: ризик дожиття (Non-life, Life); ризик витрат (Non-life, Life); ризик анулювання (Non-life, Life); ризик катастроф Non-life, Life); преміальний ризик (Non-life); ризик формування резервів (Non-life); ризик перегляду (Non-life); ризик смертності (Life); ризик захворюваності (інвалідності) (Life) [55, с. 81].

Згідно польської класифікації видів економічної діяльності, концентрація балансових та позабалансових ризиків Групи PZU наступна [55, с. 81].

Таблиця 2.6

Концентрація балансових та позабалансових ризиків Групи PZU, %

Вид діяльності	2023, %	2022, %
О. Державне управління й оборона, обов'язкове соціальне страхування	31.80	26.15
К. Фінансова та страхова діяльність	14.30	15.14
С. Переробна промисловість	13.13	16.67
Г. Оптова та роздрібна торгівля; послуги з ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів	10.14	11.26
Л. Операції з нерухомим майном	5.59	5.84
М. Професійна, наукова та технічна діяльність	4.86	4.09
Ф. Будівництво	4.37	4.44
Н. Транспортування та зберігання	3.46	3.7
Д. Постачання електроенергії, газу, пари, гарячої води та кондиціонованого повітря	3.08	3.18
І. Інформація та зв'язок	2.23	2.12
В. Гірничодобувна промисловість і розробка кар'єрів	1.15	0.87
Інші сектори	5.89	6.54
Загалом	100	100

Примітка. Побудовано на даних наступного джерела – [55, с. 81].

У 2023 році, базові показники ліквідності банків Групи «PZU» залишалися стабільно високими та безпечними, що свідчить про добру ситуацію з ліквідністю та легкий доступ до фінансування, особливо у формі депозитів клієнтів. Емісії, здійснені на виконання вимог MREL, також сприяли поліпшенню ліквідності. Вплив поточних умов на ризик ліквідності страхового сегменту Групи «PZU» у 2023 році слід класифікувати як низький. Ліквідність підтримувалася на необхідному рівні, і не було підстав для вжиття надзвичайних управлінських заходів щодо ризику ліквідності. з точки зору ризику ліквідності. В рамках рутинних управлінських дій щодо ризику ліквідності Група «PZU» здійснювала постійний моніторинг рівень доступних ліквідних коштів та поточне використання лімітів ліквідності року [55, с. 99]. Згідно даних в фінансовій звітності, показник поточної ліквідності Групи станом на 31 Грудня 2023 становить 2.54 [55, с. 101].

7 червня 2023 року Загальні збори акціонерів «PZU» розподілили чистий прибуток PZU за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, в 1,637 млн. злотих, збільшений на 1,296 млн. злотих, перенесених з додаткового капіталу, створеного з чистого прибутку за року, що закінчився 31 грудня 2021 року, тобто загалом 2,933 млн. злотих, шляхом розподілу:

- 2,072 млн. злотих (тобто 2,40 злотих на акцію) на виплату дивідендів;
- 854 млн. злотих на додатковий капітал;
- 7 млн. злотих до Фонду соціальних виплат компанії.

Розподіл прибутку відповідає Політиці капіталу та дивідендів Групи «PZU» на 2021-2024 роки, прийнятій 24 березня 2021 року, а також враховує рекомендації, що містяться в позиції Польської служби фінансового нагляду (KNF) щодо дивідендної політики на дивідендної політики у 2023 році [55, с. 231-232].

28 січня 2022 року Кризовий менеджмент «PZU» та «PZU Życie», в умовах нападу збройних сил російської федерації на Україну, оголосив кризову

ситуацію, в рамках якої здійснюється постійний моніторинг поточної політичної та ринкової ситуації, а також вживаються адекватні заходи, спрямовані, зокрема, на безпеку працівників; безперервність діяльності компаній та безпека фінансових активів Групи «PZU»; додаткові заходи безпеки з точки зору кібербезпеки та фізичної безпеки. Цільовий підрозділ Антикризового менеджменту здійснює постійний моніторинг ситуації в українських компаніях, в тому числі з точки зору виконання припущень «Плану управління кризовими ситуаціями», підготовленого українськими компаніями [55, с. 102].

Аналіз страхових послуг показав, що пропозиція Групи «PZU» містить продукти, які не передають значного страхового ризику, а отже, не відповідають визначенню страхового договору згідно з МСФЗ 17. Тому ці продукти були класифіковані у консолідованій фінансовій звітності як інвестиційні контракти, що оцінюються відповідно до МСФЗ 9 за амортизованою або справедливою вартістю [55, с. 117].

Станом на 31 грудня 2023 року, сукупні чисті активи трьох компаній, що працюють в Україні («PZU Україна», «PZU Україна Житло» та ТОВ «Сервіс Україна») склали 46 млн. злотих (31 грудня 2022 р.: 25 млн. злотих). Активи цих компаній, що підлягають консолідації, склали становили 365 млн. злотих (31 грудня 2022: 357 млн. злотих), у тому числі, без обмежень [55, с. 268]:

- інвестиційні фінансові активи на суму 239 млн. злотих (2022 рік: 207 млн. злотих), у тому числі 99 млн. злотих (2022 рік: 78 млн. злотих) інструментів, випущених урядом України, та 140 млн. злотих строкових депозитів (2022 рік: 129 млн. злотих);

- активи за договорами перестраховування на суму 36 млн. (2022 рік: 42 мільйони злотих), в тому числі 26 млн. злотих частка «PZU» (2022 рік: 31 млн. злотих).

Зобов'язання компаній становили 320 млн. злотих (2022 рік: 332 мільйони злотих), в тому числі зобов'язання за договорами страхування 296 млн. злотих (2022 рік: 322 млн. злотих).

Станом на 31 грудня 2023 року, Група «PZU» отримала чистий прибуток в розмірі 12,452 млн. злотих, що на 120% більше в порівнянні з минулим роком (2022 рік: 5, 666 млн. злотих). Така зміна пояснюється суттєвим збільшенням процентного доходу, розрахованого з використанням ефективної процентної ставки, на 51%, або на 9,314 млн. злотих [55, с. 5]. Дохід від сплачених комісій та зборів склав 5,528 млн. злотих (2022: 5,136 млн. злотих), що є на 8 % більше в порівнянні з 2022 роком [55, с. 186].

Страховий дохід Група отримує переважно від трьох основних географічних секторів: Польща – 24,159 млн. злотих (2022 рік: 22,415 млн. злотих); країни Балтії – 2,489 млн. злотих (2022 рік: 2,082 млн. злотих); Україна – 220 млн. злотих (2022 рік: 248 млн. злотих). Зміна з попереднім роком складає 7%, 16% та (13%) відповідно, а структура по географічних секторах наступна – 0%, 9% та 1% [55, с. 60]. Зростання страхових надходжень відбулося під впливом наступних факторів [57, с. 28]:

- збільшення амортизації зобов'язань (LRC) за портфелями:

- ✓ страхування військовослужбовців на 14,2% - вплив збільшення середньої середнього страхового платежу внаслідок збільшення вартості транспортних засобів та збільшення кількості договорів;
- ✓ ОСЦПВ 6.1% - вплив збільшення середніх премій внаслідок збільшення вартості транспортних засобів та кількості укладених договорів - неавтомобільне страхування 5,7% - розвиток страхових продуктів PZU Dom та PZU Firma для малих та середніх підприємств.

- вищий рівень премії для покриття витрат на придбання, як наслідок збільшення масштабу в зовнішніх каналах зі зростанням частки продуктів неавтомобільного страхування.

Загалом активи Групи на кінець року склали 467,893 млн. злотих (2022 рік: 429,186 млн. злотих), що на 9% більшу у порівнянні з попереднім періодом. Зобов'язання корпорації в 2023 році склали 467, 893 млн. злотих (2022 рік: 429,186 млн. злотих) у тому числі власний капітал у розмірі 60,479 млн. злотих (2022: 48,425 млн. злотих), довгострокові та короткострокові зобов'язання на загальну суму 407,414 млн. злотих (2022 рік: 380,761 млн. злотих). Загальна зміна зобов'язань складає 20%, або 12,054 млн. злотих, у тому числі збільшення власного капіталу на 7%, або 26,653 млн. злотих, та збільшення поточних та довгострокових зобов'язань на 8%, або 38,707 млн. злотих [55, с. 7].

Активи та зобов'язання по страховим контрактам Групи є наступними [29, с. 135]:

- короткострокова частина (36%): активи – 51 млн. злотих, зобов'язання – 15,317 млн. злотих;

- довгострокова частина (64%): активи – 60 млн. злотих; зобов'язання – 27,011 млн. злотих.

Грошові потоки в звітному для Групи 2023 році були наступними [29, с. 135]:

- від операційної діяльності складала 28,041 млн. злотих (2022 рік: 21,690 млн. злотих), що на 29%, або на 6,351 млн. злотих, більше в порівнянні з минулим роком;

- від операційної діяльності складала (24,126) млн. злотих (2022 рік: 17,358 млн. злотих), що на 39%, або на 6,768 млн. злотих, менше в порівнянні з минулим роком;

- від фінансової діяльності складала (1,922) млн. злотих (2022 рік: 2,114 млн. злотих), що на 191%, або на 4,036 млн. злотих, менше в порівнянні з

минулим роком. Така суттєва зміна відбулась переважно через зменшення надходжень від випуску власних боргових цінних паперів на 78%, або 19,521 млн. злотих. (2023 рік: 5,387 млн. злотих; 2022 рік: 24,908 млн. злотих).

Станом на 31 грудня 2023 року грошові кошти Групи склали 17,702 млн. злотих (2022 рік: 15,960 млн. злотих), що є збільшенням на 11%. Також корпорація має на балансі грошові кошти з обмеженим доступом в розмірі 21 млн. злотих, що є не суттєвою сумою для Групи [55, с. 11].

У своїй інвестиційній діяльності Група «PZU» використовує похідні фінансові інструменти як інструмент зменшення ризику (з обліком хеджування або без нього), а також для сприяння ефективному управлінню інвестиційним портфелем. Топ-3 країни за балансовою вартістю боргових цінних паперів, випущених іншими урядами, крім уряду Польщі: Франція – 4,763 млн. злотих (25%), США – 4,240 млн. злотих (22%) та Німеччина – 4,032 млн. злотих (21%) [55, с. 93].

За 2023 рік інвестиційний дохід за різними видами страхування був наступний: корпоративне страхування – 332 млн. злотих (11%), масове страхування - 745 млн. злотих (26%), групове та індивідуальне продовження страхування – 852 млн. злотих (29%), індивідуальне страхування – 115 млн. злотих (4%), інвестиційне страхування – 765 млн. злотих (26%), страхування країн Балтії – 57 млн. злотих (2%), страхування в Україні – 50 млн. злотих (2%) [55, с. 180].

Результати аналізу чутливості портфелів фінансових інструментів за якими Група «PZU» несе ризик та зобов'язань за договорами страхування є показують, що ослаблення/зміцнення курсу по відношенню валют призвело б до зменшення/збільшення власного капіталу та чистого прибутку на наступні суми:

- польський злотий: чистий прибуток – (53)/9 млн. злотих., власний капітал – 396/(387) млн. злотих;

- євро: чистий прибуток – (67)/49 млн. злотих, власний капітал – 55/(65) млн. злотих;

- долар США: прибуток – (27)/19 млн. злотих, власний капітал – 47/(49) млн. злотих;

- британський фунт: прибуток – (16)/9 млн. злотих, власний капітал – 1/(1) млн. злотих.

Отже, загальний вплив на чистий прибуток складає (162) млн. злотих у випадку зменшення прибутку, та 86 млн. злотих у випадку збільшення прибутку; для власного капіталу суми зменшення та збільшення складають – 499 та (502) млн. злотих відповідно [55, с. 94]. Станом на 31 грудня 2023 року, загальна сума зобов'язань Групи, що є в іноземній валюті, іншій, ніж польський злотий, складає 401,987 млн. злотих, де 76% суми належить до зобов'язань перед клієнтами за депозитами [55, с. 97].

Балансова вартість боргових інструментів за строком погашення на кінець 2023 року складає 405,896 млн. злотих. Структура боргових інструментів Групи «PZU» є наступною: 54% - дебіторська заборгованість клієнтів за кредитами в розмірі 218,808 млн. злотих, що є більшим на 3% (6,155 млн. злотих) в порівнянні з минулим роком; 46% - інвестиційні (депозитні) боргові інструменти в розмірі 187,088 млн. злотих, що є більшим на 27% (39,609 млн. злотих) в порівнянні з минулим роком [55, с. 97], вони включають державні цінні папери, операції з купівлі-продажу зі зворотним викупом та інші [55, с. 100]. Позабалансові зобов'язання Групи складають фінансування в розмірі 66,760 млн. злотих (85%) та гарантії в розмірі 11,541 млн. злотих (15%) [55, с. 101].

За підрахунками на кінець року сума сплаченої заробітної плати працівникам Групи склала – 5,808 млн. злотих (2022 рік: 4,977 млн злотих), а сплачені нарахування у Державний бюджет Польщі склали – 1,065 млн. злотих (2022 рік: 894 млн. злотих). У порівнянні з минулим роком відбулося

збільшення на 17% та 19% відповідно [55, с. 187]. Винагорода ключову управлінському персоналу за 2023 рік склала загалом 23,067 млн. злотих (2022 рік: 18,750 млн. злотих), що на 23% більше ніж в 2022 році. У 2023 році, членам правління «PZU» було виплачено частину винагороди за 2019-2022 роки в рамках системи змінної винагороди. Виплата решти премії за 2020-2023 роки може бути здійснена в наступних періодах [55, с. 258].

Отже, Група «PZU» є однією з найбільших страхових компаній у Центральній та Східній Європі. Її діяльність охоплює широкий спектр послуг, включаючи страхування життя, медичне страхування, страхування майна та автомобілів. Завдяки своїй фінансовій стабільності та надійності, Група «PZU» здобула довіру мільйонів клієнтів. Компанія постійно інвестує в інноваційні рішення та цифрові технології, що дозволяє їй покращувати обслуговування клієнтів та ефективно управляти ризиками. Група демонструє високі показники фінансової стійкості впродовж останніх років, та активно розширює свою діяльність на нові ринки.

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МІЖНАРОДНИХ КООПОРАЦІЙ

3.1 Пріоритети вдосконалення фінансів міжнародних корпорацій в Україні.

Ефективна фінансова система міжнародних корпорацій є визначальним фактором до успішного функціонування на глобальному ринку, де постійно змінюються політично-економічні та ринкові фактори для здійснення діяльності компаніями. Здатність міжнародного бізнесу ефективно керувати своїми фінансовими ресурсами визначає їх фінансову стабільність та рівень конкурентоспроможності. На сьогоднішній день, у зв'язку з воєнними діями через вторгнення росії в Україну, в державі існує нестабільна економічна ситуація: підприємства та компанії зіштовхуються з різноманітними викликами, зокрема валютними ризиками, через нестабільний курс та здешевлення/зміцнення гривні, що також в подальшому впливає на вартість товарів, що імпортуються; податковими реформами, які можуть суттєво ускладнити чи полегшити здійснення діяльності корпораціями в різних куточках світу тощо. Тому пошук напрямів удосконалення фінансових механізмів управління міжнародними фінансами є важливою метою для будь-якої компанії.

Для того, щоб в довгостроковій перспективі функціонувати на українському ринку з досить ризиковим бізнес-середовищем, компаніям потрібно швидко адаптуватись до змін, ефективно вирішувати проблеми, що виникають в щоденній діяльності, та мати добре організовану дієву систему управління ризиками з метою їх мінімізації на різних рівнях підприємства.

В секторі фінансових корпорацій важливою проблемою є офшоризація корпоративних фінансів, що сприяє виникненню додаткових ризиків для

економічної стабільності держави, так як вона стає залежною від прийнятих рішень підприємств, які мають суттєвий вплив на фінансові потоки всередині країни. Державний бюджет недоотримує податкові надходження, оскільки компанії намагаються виводити свої прибутки без сплати відповідних податків. В окремих випадках материнська компанія може використовувати офшор як оптимізацію оподаткування з однієї сторони, а також як свого роду страхування від змін валютного законодавства з іншої. Ще однією метою може виступати легалізація коштів, що були отримані поза законом, за допомогою масштабної системи зовнішньоекономічних операцій. офшоризація фактично виводить капітал з української економіки та зменшує її інвестиційний потенціал. Наслідком масштабного виведення капіталу з держави є суттєва вразливість фінансово-економічної системи країни до будь-яких криз та підриває її стабільність.

Також створення офшорних рахунків міжнародними корпораціями створює нерівні умови для бізнесу, оскільки вони отримують несправедливі конкурентні переваги у порівнянні з сумлінними платниками податків та відповідно витрачають більше коштів на виконання своїх податкових зобов'язань, ніж їх конкуренти, що віддають перевагу офшорним схемам. Також таке бізнес-середовище зменшує мотивацію підприємств вести свою діяльність дотримуючись усіх вимог законодавства [1].

Щороку все більше і більше компаній віддають перевагу використанню офшорних схем, у зв'язку з тим, що бізнесмени не довіряють фінансовій системі України та намагаються створити найкращі умови для себе. Це зменшує інвестиційну привабливість держави в цілому для потенційних інвесторів, що не хочуть втрачати свої фінансові ресурси через податкові ризики. Внаслідок чого в довгостроковій перспективі країна може втрати свої інвестиції у ключові галузі економіки.

Важливим кроком для запобігання ухилення оподаткування за допомогою офшорних схем міжнародними корпораціями є дотримання правила контрольованих іноземних компаній (CFC), яке передбачає, що доходи іноземних компаній, які знаходяться під управлінням резидентів країни, повинні бути оподатковані, навіть, з урахуванням того фактору, що даний дохід не був переведений до держави. В Україні згідно законодавства іноземна компанія належить до категорії «контрольованою іноземна компанія», якщо резидент володіє більше 50% організації. Доходи такої компанії належать до оподаткованої бази, навіть, якщо вони не виплачуються як дивіденди [4].

Важливим аспектом корпоративних фінансів також є трансфертне ціноутворення між пов'язаними сторонами, а саме між материнською компанією та належними їй дочірніми компаніями, оскільки вони можуть маніпулювати цінами в своїх угодах заради вигоди та переміщувати свій капітал до країн, де податки знаходяться на нижчих рівнях. В даному контексті перед Україною стоять наступні кроки в удосконаленні даної сфери, а саме імплементація більш жорстких правил щодо пояснення змісту операцій компаній з метою уникнення фіктивних угод. Також варто посилити моніторинг регуляторними установами за непрямыми операціями у випадку, коли організації наймають сторонніх учасників для укладання вигідних контрактів з корисними намірами.

Регуляторно-законодавче середовище є важливою фактором безпосереднього впливу фінанси міжнародного бізнесу в Україні. Законодавчі нормативи на місцевому та державних рівнях встановлюють вимоги відповідно до яких, корпорації здійснюють свою діяльність, а також адаптують свої фінансові операції.

Законодавство України постійно удосконалюється та змінюється, адаптуючись до міжнародних зобов'язань країни та вимог глобального економічного середовища.

У контексті фінансів глобальних корпорацій, що здійснюють свою діяльність в Україні, законодавство включає вимоги стосовно податкової політики, інвестування, корпоративного управління, а також підготовки та формування фінансової звітності. На сьогоднішній день, важливим пріоритетом для країни є вдосконалення правового середовища шляхом інтеграції з міжнародними стандартами, збільшення прозорості та ефективності, і елімінація бар'єрів з метою залучення іноземного інвестування.

Базу регулювання фінансів глобальних організацій складає такий основоположний документ, як Закон України «Про режим іноземного інвестування», що був прийнятий ще в 196 році. Він захищає права інвесторів, а також регулює основи іноземного інвестування. Крім того, законодавство надає гарантії протекції іноземних інвестицій від експропріації, що є ключовим фактором для ТНК, ціль яких є підтримання стабільності своєї фінансової діяльності. Нормативний акт розкриває права інвесторів поза країною інвестувати в компанії, що функціонують на території України шляхом купівлі частини акцій або пайових цінних паперів, а також вони можуть засновувати дочірні компанії та філії. Таким чином міжнародний бізнес активно сприяє розвитку українському бізнесу та зміцнює своє місце на ринках.

Важливим аспектом який гарантує Закон про «Про режим іноземного інвестування» це захист іноземного інвестування від експропріації, коли держава забирає на свою користь активи інвесторів з відсутністю компенсації. Інвестори впевнені в тому, що їх фінансові вкладення та майно захищені, і в будь-якому разі вони отримають справедливе відшкодування відповідно до цінових розцінок ринку. Нормативний акт по факту є чинником зниження ризиків, пов'язаних з втратою капіталовкладень та є стимулом привабливості українського ринку та довіри до нього. Крім того, закон передбачає свободу репатріації прибутків, коли міжнародний бізнес має право переводити прибутки

в інші країни у валютній сумі, що є ключовим фактором для керування глобальними фінансовими потоками [2].

Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями», прийнятий в 2020 році, є важливим кроком на шляху залучення іноземного інвестування в український ринок. Проте враховуючи реальні бізнес-процеси, міжнародні корпорації мають багато труднощів на шляху отримання, податкових пільг або фінансову державну підтримку через, наприклад, все ще досить високий відсоток корупції та бюрократії в країні, а також розпливчасту чіткість виконання процедур. Одним з пріоритетних напрямком вдосконалення, з метою покращення наявного фінансового клімату, є сприяння отримання державної підтримки та сприяння функціонування чітких механізмів взаємодії з державною владою. Також даний аспект стосується такого ключового процесу як обмін інформації міжнародних корпорацій з податковими органами [1].

Важливим питанням для ефективної діяльності ТНК лишається їх доступ до кредитних коштів. Дочірні компанії в різноманітних країнах фінансуються як своїми материнськими компаніями, так само вони й залучають кошти на локальному рівні всередині країни, оскільки це надає такі переваги як швидкість та відсутність втрати частини коштів через валютний ризик. Банківський сектор пропонує фінансування або позики на не завжди вигідних відсоткових ставках, що ускладнює доступ до отримання кредитів та змушує шукати більш кращі альтернативи залучення зовнішніх ресурсів. Як варіант вдосконалення даного аспекту, державі варто імплементувати ефективніші механізми державного фінансування для пріоритетних галузей економіки, що розвиваються за рахунок іноземних інвестицій. Такий крок дозволить міжнародному бізнесу краще керувати своїми фінансовими потоками та сприятиме розвитку українському економічному середовищу.

За сьогоднішніх умов воєнного стану, важливим чинником підтримання макроекономічної фінансової стабільності є отримання грантів та допомоги від міжнародних установ та організацій, таких як Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Світовий банк, Організація об'єднаних націй (ООН), Міжнародний валютний фонд та інші. В 2023 році, була офіційно затверджена стратегія «Конкурентоспроможна економіка України» (КЕУ), мета якої є залучення іноземних інвестицій, а також вона допомагає середньому та малому бізнесу в розвитку своєї діяльності, та отриманню конкурентних переваг на міжнародному ринку [3]. Підтримка невеликих підприємств сприятиме стабілізації українського ринку, що формуватиме багато можливостей для ТНК, наприклад, такі як легка інтеграція в ланцюги постачання. Крім того, даний проект сприятиме диверсифікації ринку та стимулюватиме інноваційні впровадження. Також вона надає гранти, які міжнародні корпорації можуть використовувати для реінвестування в свою діяльність, що є фактором зменшення навантаження на власний капітал організації. Вона зможе більш вільніше розпоряджуватися своїми фінансовими ресурсами та ефективно використовувати їх, навіть, в кризових ситуаціях [19].

Якщо говорити про валютне регулювання, в Україні дану сферу регулює Закон «Про валюту і валютні операції» прийнятий в 2018 році. Своїми регуляторними правилами він полегшує валютні операції для ТНК на українському ринку, проте деякі його обмеження впливають на гнучкість фінансових операцій компаній та їх швидкість, наприклад, як регулювання суми репатріації доходів за кордон. Вдосконалення в даному напрямку повинні мати на меті елімінацію таких обмежень та імплементацію певних механізмів хеджування валютних ризиків, що сприятиме більш ефективному управлінню ризиками пов'язаних з коливанням курсів.

Важливим аспектом для сфери управління фінансами міжнародними корпораціями є податкове регулювання. Пріоритетним напрямком на даному

шляху є оптимізація податкового навантаження для ТНК в Україні, що сприятиме забезпеченню фінансової стабільності підприємств та утримання позицій їх конкурентоспроможності. Для того, щоб український ринок був привабливим для зовнішніх інвесторів, державна податкова система потребує певного реформування та інтеграції до міжнародно прийнятих стандартів. Найбільш проблематичним питанням, на сьогоднішній день, є нестабільність та постійні зміни податкових правил та законів. За останні роки ставка податку на прибуток (ПнП) в Україні не змінювалась та складає вісімнадцять відсотків, що є конкурентним показником на міжнародному рівні, але функціонуюча система все ще потребує коригування та вдосконалення в контексті адміністрування податків та елімінацію бюрократичних бар'єрів. Одним з потенційних інструментів для реалізації даного покращення є спеціальні податкові режими для пріоритетних галузей та діяльностей. Іноземні компанії, що здійснюють суттєве інвестування в українську економіку матимуть право на отримання податкових пільг у вигляді можливостей бути звільненим від податкового обов'язку – ПнП або ПДВ на товари, що були імпортовані.

Ще одним важливим фактором для здійснення фінансової діяльності міжнародними корпораціями в Україні є податок на виведений капітал, який потенційно може стати інструментом для приваблення нових інвестицій. В даному контексті, оподаткуванню підлягає лише та частина коштів, яка вважається виведеним капіталом, наприклад, дивіденди, інша частина фінансових ресурсів використовується для реінвестування у бізнес. Таким чином відбувається зниження податкового навантаження на ТНК, та вони готові вкладати свої кошти в вигідне їм бізнес-середовище. Даний механізм проходить вже тестування резидентами Дія City [7].

Основним інструментом на фондовому ринку для міжнародних корпорацій виступають різноманітні фінансові інструменти, такі як облігації, акції та інші цінні папери. В 2021 році ефективним покращенням для даної сфери стало

реформування законодавчих вимог стосовно ринків капіталу та організовані ринки, що мало на меті інтеграцію з європейськими вимогами, а також були встановлені чіткі правила для товарних бірж. Дані зміни поширили застосування методу залучення зовнішнього капіталу шляхом, наприклад, випуску деривативних інструментів. Оскільки, фінансові операції стали більш прозорими, а механізми регулювання більш чіткішими міжнародні компанії впевнені в тому, що свої кошти вони вкладають на безпечній основі.

Також важливим є розвиток таких ініціатив у сфері цінних паперів як «зелені облігації», що націлені на розвиток екологічних проектів. Міжнародні корпорації будуть зацікавлені в даному виді активів, а саме ті, які мають екологічні принципи стосовно своєї діяльності та спеціалізуються на сталому розвитку з метою залучення інвестицій в довгостроковій перспективі [8].

Для ТНК важливим способом нівелювання фінансових ризиків є їх хеджування за допомогою різноманітних форвардних та ф'ючерсних контрактів. В даному випадку ефективним є використання Міжнародного стандарту фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» (IFRS 9). Даний стандарт пропонує такі підходи до класифікації та оцінки фінансових активів та зобов'язань, який базується на бізнес-моделі компанії. Міжнародні корпорації класифікують свої активи за амортизованою вартістю, справедливою вартістю через інші сукупні доходи та справедливою вартістю через прибуток або збиток. Таким чином компанія обирає ефективні для своєї діяльності політики щодо мінімізації ризиків та максимізації прибутку.

Компанія повинна оцінювати свої кредитні ризики за допомогою широко розповсюдженої моделі розрахунку – модель очікуваних збитків (Expected credit loss), коли збитки прогнозуються ураховуючи рівень ризику конкретного інструменту. Такий метод дає реальну оцінку стану активів компанії та дозволяє їй краще розуміти свій фінансовий стан, внаслідок чого вона ефективніше планує своє управління фінансовими потоками. Даний аспект дуже важливий,

коли бізнес-середовище є нестабільним, таким як в Україні у зв'язку з воєнним станом та постійними валютними коливаннями [44].

Розвиток фінансової інфраструктури повинен стати пріоритетним напрямком фінансування в Україні після закінчення війни для відновлення економічного бізнес-середовища. З 2022 року фінансовий сектор зазнав кардинальних змін, і досі не стабілізувався, але не беручи до уваги даний фактор, український ринок продовжує розвиватись та інтенсивно залучати зовнішнє інвестування. Державні фінансові інституції прийняли Стратегію розвитку фінансового сектору до 2025 року. Її метою є реформування фінансового сегменту економіки відповідно до стандартів зазначених в Угоді про асоціацію між Європейським Союзом та Україною, також вона визначає п'ять загальних цілей, що стосуються інституційної спроможності регуляторних органів, макроекономічної та фінансової стабільності, відновлення фінансового сектору країни та фокус на сучасних фінансових технологіях. Даний проект є важливим фактором для міжнародних корпорацій, оскільки вони матимуть вільний доступ до капіталу на міжнародних ринках [21].

Підсумовуючи усе вищесказане, в контексті вдосконалення фінансів міжнародних корпорацій в Україні, ключовими напрямками розвитку є оптимізація податкового навантаження, вдосконалення фінансових інструментів і розбудова фінансової інфраструктури. Реформування економічного та регуляторного середовища держави повинне включати в себе обов'язкову інтеграцію з міжнародними стандартами та практиками, таких як BEPS, що надає можливість зменшити тиск на ТНК, а також підвищити прозорість та чіткість функціонуючих фінансових механізмів.

Розвиток фондового ринку та лібералізація валютного регулювання є пріоритетними завдання перед Україною, та полегшують доступ ТНК до фінансових ресурсів держави. Ефективне використання таких інструментів, як

ф'ючерсні та форвардні контракти, дозволяє дієво використовувати метод хеджування як спосіб зменшення та елімінації валютних та процентних ризиків, що особливо важливо в умовах нестабільності. Законодавчі реформи, що інтегрують українське законодавство з європейськими стандартами, надають більше можливостей для залучення зовнішніх інвестицій через випуск облігацій.

Сприяння розширенню та розвитку фінансової інфраструктури також є важливим для ефективного управління грошовими потоками корпорацій, оскільки впровадження технологій допомагає їм ефективніше проводити фінансові операції за допомогою різноманітних інноваційних інструментів та платформ, а також збільшує їх прозорість у контексті маніпулювання доходами ТНК.

3.2 Підвищення ефективності системи управління фінансами міжнародними корпораціями.

Ефективність системи фінансового менеджменту для міжнародних корпорацій є одним з найважливіших аспектів здійснення діяльності у глобальному контексті. Це процес, який включає в себе безліч фінансових механізмів, стратегію, політику та професіоналів з відповідним досвідом, що прагнуть досягти для своєї компанії максимальний показник рентабельності та мінімальних фінансових збитків. Для того, щоб система була ефективна вона повинна урахувати внутрішні (централізація фінансових ресурсів, технологічний рівень, кваліфікація персоналу тощо) та зовнішні (економічно-політичне середовище у світі, зміни на глобальних ринках, конкурентне середовище тощо) чинники для здійснення діяльності.

Аналіз світового досвіду сфери фінансового менеджменту ТНК дозволив експертам виокремити конкретні стимули для зацікавлених сторін, для

керівників ТНК ключовою метою є досягнення загальних цілей і фінансова стабільність компанії, але вона також включає їх особисту зацікавленість у кар'єрному рості та розвитку компанії в цілому, оскільки останні елементи пов'язані один з одним. Працівники, зі свого боку, прагнуть від корпорації стабільності та в перспективі можливостей для зростання заробітних плат чи отримання бонусів, а також кар'єрних перспектив, що дає їм упевненість у майбутньому.

Власники та інвестори компанії більше зосереджені на високих фінансових результатах, таких як зростання прибутковості та мінімальний рівень збитків, отримання дивідендів, або ж збільшення вартості компанії на конкурентному ринку. Для бізнес-партнерів ключовим фактором є стабільність взаємовідносин з компанією, оскільки це надає гарантії взаємовигідної співпраці в довгостроковій перспективі.

Для уряду важливим аспектом є те, наскільки компанія може збільшити базу оподаткування, сприяти економічному зростанню країни та внести свій вклад у розвиток держави. Також фінансова влада прагне забезпечити фінансову стабільність як на макроекономічному, так і на мікроекономічному рівнях, що впливає на загальноекономічний стан країни [50].

Найрозповсюдженішими стратегіями фінансового менеджменту міжнародного бізнесу є наступні три моделі: централізоване управління (centralized management), децентралізоване управління (decentralized management) та гібридне управління (hybrid management).

Модель централізованого управління полягає в централізованому контролі фінансової діяльності з боку штаб-квартири групи над її дочірніми компаніями. Її основною перевагою є досягнення єдиної фінансової стратегії та стандартизації процесів фінансових операцій, але це також може вплинути на операційну ефективність через нехтування специфікою локальних ринків.

Децентралізована модель управління надає більшу фінансову автономію дочірнім компаніям, дозволяючи їм гнучко управляти фінансовими ресурсами згідно потреб місцевого ринкового середовища. Однак негативним наслідком такої моделі є той фактор, що вона може призвести до недостатньої координації та послідовності в загальному фінансовому управлінні групою.

Гібридна модель управління поєднує в собі вищезгадані методи управління -централізоване та децентралізоване. Завдяки встановленню єдиної фінансової політики штаб-квартирою, дочірні компанії можуть коригувати її відповідно до реальних умов та факторів, забезпечуючи загальний фінансовий контроль і водночас адаптуючись до змін на місцевих ринках.

Для того, щоб модель управління дійсно була ефективною для керуванням фінансовими ресурсами корпорацій, діяльність яких є глобальною і комплексною, вона повинна враховувати всі ризики, такі як політичний, економічний, валютний, кредитний, культурний тощо. Культурні відмінності також створюють додаткові виклики ТНК. Ці відмінності не лише впливають на робочі звички працівників та стилі управління, але й також впливають на комунікацію та здійснення фінансового менеджменту. Неefективний крос-культурний менеджмент може призвести до зниження ефективності управління і навіть спровокувати внутрішні конфлікти [38].

Для ефективного управління ризиками, пов'язаними з культурними відмінностями, що торкаються також фінансової сфери, транснаціональні корпорації повинні посилити крос-культурну підготовку керівництва та відповідного персоналу. Таке навчання допоможе співробітникам краще зрозуміти поведінкові норми та цінності різних культур, але й покращить їхні навички міжкультурної комунікації, сприяючи глобальній командній роботі та робочій культурі [10].

Транснаціональні корпорації можуть проводити тренінги з культурної обізнаності у робочому контексті, щоб допомогти співробітникам зрозуміти

культурні особливості, соціальні звичаї та діловий етикет різних країн. Таке навчання допомагає зменшити кількість конфліктів, спричинених культурними непорозуміннями. Розуміння культурних відмінностей допомагає фінансовим менеджерам адаптувати стратегії до локальних умов, що є критично важливим для зниження фінансових ризиків і підвищення ефективності бізнесу. Наприклад, знання специфіки податкового законодавства чи валютних ризиків у кожній країні, де функціонує дочірня компанія, дозволяє уникнути фінансових втрат та оптимізувати податкові витрати.

Кроскультурні тренінги сприяють адаптації фінансових механізмів та політик до культурних особливостей ринку. Різні країни мають свої унікальні фінансові тренди, а також відмінності в споживчій поведінці. Наприклад, отримані знання про те, як місцеві споживачі сприймають кредити чи інвестиції, допомагає ТНК розробляти нові продукти, товари та послуги, які більш точно відповідають потребам цільової аудиторії компанії. У свою чергу, така клієнтоорієнтованість на конкретні потреби споживача, збільшує конкурентоспроможність компанії на глобальному ринку.

Крім того, кроскультурні знання покращують управління ризиками, пов'язаними з комплексністю та об'ємністю міжнародних фінансових операцій. Висококваліфіковані фінансові фахівці, які мають відповідний досвід у різних культурних аспектах, здатні краще оцінювати ризики, пов'язані з валютними коливаннями, інвестиціями, борговими зобов'язаннями тощо. Такий досвід та постійно удосконалення своїх знань в комплексі дозволяють створювати ефективні стратегії хеджування, що мінімізує фінансові втрати в умовах непередбачуваності ринку.

Найгрунтовніший чинник ефективної роботи це якісно сформована управлінська команда. Даний фактор є пріоритетною стратегією глобального бізнесу в якому панує безліч культурних відмінностей. Створюючи команду, що включає членів з різних культур, ТНК краще розуміють потреби локальних

ринків та мають вищу здібність до адаптації, підвищуючи ефективність управлінських рішень [17].

Ефективність фінансового менеджменту також визначає можливість компанії адаптувати інновації у свою діяльність, застосовувати сучасні інструменти та технології, що оптимізують ключові робочі процеси, наприклад, управління рахунками, звітність, облік тощо. Важливим аспектом є автоматизація фінансових процесів, оскільки це робота, яку загалом може виконати штучно налаштована програма з коректними алгоритмами. Наприклад, використання автоматизованих систем обробки рахунків (Accounts Payable, Accounts Receivable) дозволяє значно скоротити час на обробку рутинних операцій, зменшуючи ризик помилок і підвищуючи прозорість. Організації можуть використовувати EFT (Electronic Funds Transfer) та інші технології для інтеграції з ERP (Electronic Funds Transfer)-системами, що полегшує управління фінансовими потоками, особливо якщо компанія має значний обсяг даних та операцій.

Важливим аспектом також є використання консолідації фінансових операцій. Зазвичай така практика здійснюється через створення центрів спільних послуг (Shared Services Centers), що дозволяє централізувати процеси обробки фінансових даних для різних підрозділів корпорації. Даний підхід дозволяє значно зекономити грошові кошти компанії за рахунок масштабу, і зменшити витрати на обслуговування фінансових транзакцій.

Корпоративна звітність корпорації повинна бути прозорою та зосередженою на стратегічних показниках компанії. Автоматизація звітності та інтеграція внутрішніх і зовнішніх даних дозволяють компаніям швидко і точно надавати інформацію для прийняття важливих рішень, що є важливим аспектом фінансового управління [41].

Основною базою для слідкування покращення фінансових результатів компанії, є аналіз її фінансових показників, а також імплементування

різноманітних стратегій управління із застосуванням релевантного успішного досвіду аналогічних підприємств. Наприклад, в міжнародній корпорації PZU діє Політика капіталу та дивідендів на, згідно якої, Група прагне ефективно управляти капіталом і максимізувати норму прибутку на капітал для акціонерів материнської компанії, зокрема, шляхом підтримання рівня безпеки та збереження капітальних ресурсів для стратегічних цілей зростання за рахунок придбань. Процес оцінки власних ризиків та платоспроможності є невід'ємною частиною діяльності компанії. Він розроблений для забезпечення ефективності всього процесу фінансового планування з точки зору проведення аналізу профілю існуючих та потенційних ризиків, а також оцінювання дотримання вимог щодо капіталу в межах конкретного часового порогу та припущень фінансового плану. У Групі «PZU» діє політика оцінки власних ризиків та платоспроможності [56].

Також корпорація «PZU» має свої напрямки покращення управління, однією із яких є підвищення впровадження штучного інтелекту в повсякденну роботу задля уникнення помилки внаслідок людського характеру. Даний аспект є все більш актуальнішим на сьогоднішній день та релевантний для усіх організацій, адже він є незамінним помічником в аналізі даних, їх пошуку та обробці, а також є швидким допоміжним інструментом у аспекті часу. В рамках Групи існує декілька спеціальних підрозділів, включаючи Innovation Lab - це внутрішній підрозділ, який займається тестуванням та впровадженням інновацій в організації.

Банківські операції відіграють окрему важливу роль у ланцюжку створення вартості Групи «PZU». Материнська компанія корпорації володіє акціями, які дозволяють їй мати суттєвий контроль над наступними банками - Alior Bank та Bank Reka. З точки зору бізнесу, даний фактор забезпечує ефективну співпрацю організацій стосовно взаємовигідних продажів страхових та банківських продуктів. З точки зору акціонерів, банківські інститути роблять

свій внесок у чистий прибуток організації, що надалі може бути розподілений у вигляді дивідендів відповідно до політик [37].

Серед успішних міжнародних корпорацій, варто розглянути найконкурентнішу компанію на глобальному ринку серед технологій – Apple. Вона має декілька показників, які допомагають їй відслідковувати та підтримувати свою фінансову ефективність. Перший з них відноситься до кількості утримуваних запасів на підприємствах, корпорація завжди підтримує низьку кількість товарів з метою мінімізації збитків у випадку швидкого псування. У 2022 році, Apple мала в наявності запасів лише 1.5% від загальної суми активів, в порівнянні з аналогічною компанією HP Inc. (HPQ) (виробник персональних комп'ютерів), відсоток якої знаходився на рівні – 20% [45].

Для великих компаній цілком нормально мати великі позики та борги, які вони залучають для своєї діяльності, проте це не означає, що вони не мають внутрішніх фінансових ресурсів, такі борги повністю компенсуються грошовими еквівалентними та інвестиціями компанії. Станом на 2024 рік, Apple має заборгованість в розмірі 101 млрд. дол. [30]. У 2022 році, згідно звіту Apple 10-K, середньозважена процента ставка за комерційними паперами була на рівні 2.3%, для федерального фонду вона ж складала близько 2%. Це показує, що Apple платила трохи більше за свої комерційні папери, ніж була ставка федерального фонду, таким чином компанія заощаджує на витратах на обслуговування боргу, що підвищує її прибутковість. Також низькі ставки допомагають міжнародним корпораціям економити на відсотках за великими борговими балансами [45].

Останній важливий фактор, що допомагає Apple ефективно здійснювати свою фінансову діяльність - здатність домовлятися зі своїми постачальниками. У 2022 році, показник тривалості простроченої кредиторської заборгованості (*days payable outstanding - DPO*) склав 97 днів, що означає, що компанія оплачує свої рахунки приблизно через три місяці після отримання товарів або

послуг. Такий показник є перевагою для Apple, оскільки вони можуть довше користуватися коштами, перш ніж здійснити оплату, що покращує їхній грошовий потік. Однак DPO не завжди має бути якомога більшим, оскільки якщо компанія занадто довго буде затримувати оплату, це може негативно вплинути на взаємовідносини з контрагентами або призвести до втрати знижок за своєчасну оплату [45].

На нашу думку, все таки найважливішим фактором ефективної роботи є впровадження сучасних технологій, які розвиваються щодня надшвидкими темпами, а саме впровадження штучного інтелекту, який стимулює інновації у всіх галузях. З однієї сторони, вони вдосконалюють фінансовий менеджмент ТНК шляхом автоматизації всіх процесів компанії. Завдяки штучному інтелекту, об'ємні бази даних швидше аналізуються, в порівнянні з людиною, та точніше прогнозуються фінансові результати. З іншої сторони, впровадження інновацій потребує значних вкладень, а також несе ризики, пов'язані з кібербезпекою та складністю інтеграції в існуючі системи. Нові фінтех-рішення відкривають можливості для прозорості й швидкості операцій, підвищуючи конкурентоспроможність компаній. У той же час, швидкий розвиток технологій і зміни у регуляторному середовищі створюють виклики перед компаніями. ТНК, які швидко вміють адаптувати нові технології, також отримують стратегічні переваги на глобальному ринку. Економічна нестабільність або кібератаки можуть знижувати ефективність цих інноваційних інструментів. Загалом, технології є ключовим драйвером розвитку фінансового менеджменту в сучасному глобальному бізнесі.

Згідно з прогнозами IDC – міжнародна компанія, діяльність яких пов'язана з дослідженнями інноваційних технологій, світові витрати на обладнання та послуги штучного інтелекту до 2027 року перевищать 500 млрд. дол., а організації, що надають фінансові послуги, як очікується, подвоять свої витрати

на ШІ за цей час, повідомляє Міжнародний валютний фонд. Переваги, які надає ШІ у фінансовому секторі є наступні [66]:

- *автоматизація фінансових процесів* - ШІ здатний допомогти компанії автоматизувати її рутинні процеси, такі як формування звітностей, перевірка фінансових операцій та транзакцій, а також управління та виконання бюджетних планів. Така опція знижує ризик помилки унаслідок людського фактору та пришвидшує процеси, дозволяючи витратити більше часу на інші концептуально важчі завдання фінансових відділів. Наприклад, SAP використовує ШІ для прискорення процесу закриття фінансових періодів і автоматизації міжкорпоративних транзакцій;

- *покращення оперативності вирішення проблемних питань* - чат-боти або віртуальні асистенти, які є продуктами штучного інтелекту, виконують функції операторів стосовно підтримки їх користувачів, надаючи відповіді на їх питання та вирішуючи проблеми. Рекомендації ШІ, які обґруновані на аналізі даних та інформації компанії, розширюють можливості співробітників приймати швидкі рішення без залучення сторонніх осіб, базуючись на всій наявній базі інформації вже імплементованої в даний ШІ, який керується певними алгоритмами, і надає найкращі варіанти стосовно конкретного запиту без зайвого судження, що викликало б зайві сумніви у людини;

- *виявлення та запобігання шахрайству* – деякі програмні продукти штучного інтелекту можуть мати спеціально налаштовані системи виявлення шахрайства, також вони можуть здійснювати аналіз фінансових операцій компанії в режимі реального часу, виявляючи незвичайні шаблони та аномалії, які можуть вказувати про шахрайську діяльність. Моделі машинного навчання можуть адаптуватися до нових видів шахрайства, попереджуючи шахрайську діяльність залишаючись на крок попереду кіберзлочинців;

- *скорочення витрат та ефективність* - автоматизація рутинних процесів за допомогою штучного інтелекту, таких як введення даних і перевірка

документів, зменшує операційні витрати і дозволяє співробітникам зосередитися на більш важливих завданнях. Роботи-консультанти та чат-боти, керовані штучним інтелектом, швидко аналізують тренди на ринках, дохідність активів, ринкові ризики та макроекономічні показники; роблять ретроспективний аналіз фінансових рішень компаній та результатів; він здатен оцінювати кожен актив у портфелі та його потенційний вплив на загальну структуру інвестицій, а також ризики пов'язані з ним; ШІ може аналізувати грошові потоки компанії та допомагати планувати майбутні витрати, ґрунтуючись на отриманих прогнозах.

Найбільш ефективні вже протестовані та імплементовані платформи та програми, що використовуються компаніями, що здійснюють свою діяльність у різноманітних куточках світу. High Radius - провідний постачальник хмарного автономного програмного забезпечення для офісу фінансових директорів. Він здатний трансформувати та опрацьовувати різноманітні процеси починаючи від замовлення до отримання готівки, казначейства та від записів до звітів. Ця фінансова допоміжна платформа наступного покоління, яка навчається на базі щоденних фінансових та бухгалтерських операцій підприємств, що постійно змінюються. Даний продукт здійснює прогноз бізнес-результатів компанії за допомогою проактивного прийняття рішень з метою покращення впливу на оборотний капітал та точного прогнозування грошових потоків. Його активно використовують такі компанії як Danone, Unilever, Kellogg Company тощо [32].

С3 AI – провідна платформа програмного забезпечення для пришвидшення цифрової трансформації. Це перевірена платформа, яка надає послуги для створення додатків ШІ на рівні підприємства з метою збільшення ефективності, та пошуку найкращих альтернативних підходів до певних вимог завдання та специфіки роботи. Даний продукт створює додатки для розумного кредитування, управління грошовими ресурсами, боротьби з відмиванням грошей та інших використовуваних компаніями сценаріїв діяльності, які

можуть бути швидко налаштовані та розгорнуті за короткий термін, а саме 3-6 місяців [52].

IBM Cloud for Financial Services – спеціальна платформа, розроблена з метою зменшення та елімінації ризиків, а також для того аби перехід на хмарні технології для робочих навантажень. Алгоритми, що використовує даний продукт штучного інтелекту дозволяє компаніям автоматизувати свою систему безпеки, стежити за дотриманням комплаєнсу стосовно нормативних вимог та відслідковувати ризики пов'язані зі своєю діяльністю. IBM вже протягом довгих років використовується у галуззі фінансових послуг, і допомагає організаціям розширювати спектр використання інтелектуальних робочих процесів для підвищення ефективності. Також дана платформа має додатковий функціонал такі як IBM watsonx, що надає додаткові можливості у фінансовому консультуванні та аналізі даних [31].

Отже, підвищення ефективності управління фінансами міжнародними корпораціями є багатогранним процесом, що потребує інтеграції сучасних технологій, активної участі стейкхолдерів та формування сильних управлінських команд. Тільки через поєднання цих елементів компанії можуть досягти стійкого зростання, адаптуючись до викликів глобального бізнес-середовища та забезпечуючи свою фінансову стабільність у довгостроковій перспективі.

Компанії орієнтуються на свої показники та показники конкурентів і їх стратегії для оцінки ефективності політик та методів здійснення діяльності, а також імплементації успішного досвіду аналогічних організацій. На сьогоднішній день існує безліч платформ, які є незамінними помічниками у щоденній фінансовій діяльності, є більш точними та швидкими, елімінують ризики людської похибки. За допомогою них корпорації мають можливість зменшувати свої витрати, швидко аналізувати великі об'єми фінансових операцій, а також формувати звітність, здійснювати прогнози тощо.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження ми узагальнили теоретико-методичні засади управління фінансами в міжнародному бізнесі, оцінили показники фінансової звітності міжнародних корпорацій. Ми дійшли наступних висновків описаних нижче.

Поняття «управління фінансами» є багатограним та включає в себе багато елементів, таких як стратегії, методи, механізми тощо. Всього існує три функції фінансових ресурсів корпорацій: формування капіталу, розподіл та використання капіталу (інвестиційна), а також контрольна функція, що є поєднанням раніше згаданих двох. Експерти виокремлюють три основні етапи еволюції фінансового менеджменту: традиційний етап, коли увага фінансового менеджменту зосереджена на ключових подіях компанії; перехідний етап, коли увага фінансового менеджменту зосереджена на проблемах планування та контролю компанії; та сучасний етап, коли фінансовий менеджмент концентрується на джерелах фінансування та напрямів використання коштів корпорації.

Фінансова стратегія є основною схемою діяльності корпорації, де вказано її цілі. Вона може бути різною відповідно до специфіки діяльності компанії та її місії. Компанії часто використовують поширені фінансові стратегії, з найвідоміших які є Матриця Ансоффа (The Ansoff Matrix), П'ять сил Портера (The Porter's Five Forces), Фреймворк VRIO. Найновішою з них є остання, яка допомагає оцінити цінність та рідкісність ресурсів, та можливості компанії, а також те, як вони сприяють конкурентній перевазі.

Корпорації у своїй щоденній діяльності зіштовхуються з величезною кількістю різноманітних ризиків, таких як валютні, кредитні, ризик ліквідності, ризик безперервності діяльності тощо. Вони застосовуються різноманітні політики для того, щоб зменшити дані ризики, а у кращому випадку елімінувати їх. Найпоширеніші методи є застосування політики хеджування для боротьби з

валютним ризиком, ризик-менеджмент, дотримання комплаєнсу з регуляторними вимогами тощо.

Чим більший масштаб здійснення діяльності корпорації, тим більше вона впливає на світову економіку та економіки окремих країн. На сьогоднішній день, Україна є привабливим середовищем з безліччю можливостей, де міжнародний бізнес може відкривати стартапи, розвивати свої дочірні компанії. Вирішальними перевагами для світових організацій є низький рівень конкуренції та високий рівень відкладеного попиту, з іншої сторони, у зв'язку з воєнними діями, в державі існують великі ризики руйнування та втрати бізнесу. У 2023 році, кількість компаній, які є членами ЄБА, та поточно здійснюють свою діяльність в Україні складає 78%.

У ході аналізу фінансових показників дочірніх компаній світових організацій, а саме ПП «Макдональдз юкрейн ЛТД», ТОВ «Самсунг електронікс Україна компані» та ТОВ «Дакса бунге Україна», було виявлено, що найкращі результати, навіть, на початку війни, показувала перша компанія стосовно рентабельності, платоспроможності, автономії тощо. Міжнародні компанії продовжують здійснювати свою діяльність в нестабільному українському середовищі обираючи для себе найкращі стратегії зменшення ризиків та адаптації до поточного локального економічного середовища.

За даними Національного банку України, зроблено висновки, найвищий показник залучення іноземних інвестицій склав 7,320 млн. дол. у 2021 році, і в 2024 році Україна повільно повертається до даного рівня. Також станом на сьогодні, в країні реалізуються 156 проектів у всіх галузях економіки у співпраці з організацією ЄБА, яка створила Інвестиційну мапу, де можна детальніше розглянути кожен проект. Також варто відзначити, що найбільше інвестицій станом на серпень 2023 року здійснила всім відома компанія «Coca-Cola».

Основний матеріал для дослідження складає фінансова звітність Групи «PZU». У ході аналізу, було розглянуто стандарти, за якими корпорація здійснює свою діяльність, найсуттєвіші ризики її діяльності та методи їх зменшення, статті балансу, а також її фінансові результати. В результаті, було зроблено висновки, що компанія має високі показники фінансової стійкості впродовж останніх років та активно освоює нові ринки та розширює свою діяльність.

На глобальному ринку основним фактором, що визначає результат компанії є ефективний фінансовий менеджмент. В Україні основними напрямками для вдосконалення управління фінансами є наступні аспекти економічного середовища: регуляторно-законодавче середовище, зменшення офшоризації корпоративних фінансів, внаслідок чого держава втрачає суттєві кошти, які б могла реінвестувати в свій розвиток; чіткіші механізми трансфертного ціноутворення; доступ до кредитних коштів та грантів тощо.

Сьогодні, міжнародні корпорації намагаються йти крок в крок з інноваційними технологіями та все частіше віддають перевагу автоматизації усіх своїх процесів. Консолідація фінансових процесів, формування звітності, проведення бухгалтерських транзакцій, проактивне виявлення шахрайства, всі ці завдання може оперативно та точно виконувати різноманітні платформи та програмні продукти штучного інтелекту. Деякі компанії організують спеціальний відділ розробок без залучення зовнішніх спеціалістів, оскільки це надає можливість розробити певний додаток, що ідеально підійде для внутрішніх процесів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про державну підтримку інвестиційних проектів із значними інвестиціями в Україні : Закон України від 17.12.2020 р. № 1116-IX : станом на 17 верес. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text>.
2. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 р. № 93/96-ВР : станом на 3 верес. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр#Text>.
3. ЕУ в Україні. Опубліковано національну стратегію збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну. *EY - Deutschland | Building a better working world*. URL: https://www.ey.com/uk_ua/news/2021/08/publication-of-fdi-strategy-of-ukraine.
4. Власникам іноземних компаній приготуватись. Deloitte. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/tax/articles/rules-for-controlled-companies.html>.
5. Економічна правда. Війна – не перешкода. Інвестиції в Україну зростають, але для відновлення замало. Що треба зробити владі?. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/04/25/712862/>.
6. Економічна правда. За кордоном через війну майже 5 мільйонів українців: значна частина може не повернутися. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2024/03/12/711073/>.
7. Економічна правда. Переваги та недоліки податкової реформи “10:10:10” для бізнесу. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/04/28/699587/>.
8. Економічна правда. Ринки капіталу та товарні ринки: що зміниться з 1 липня 2021 року. *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/09/16/665165/>.
9. Звіт щодо виконання післяпроектного моніторингу згідно з висновком з оцінки впливу на довкілля від 2 серпня 2022 р. Кривий Ріг, 2023. 35 с. URL:

<https://krr-ec-cdnen02.azureedge.net/www-static/2023/02/otchet-PPM-khvostokhranylyshchee-3-karta-4-kv.-2022.pdf>.

10. Каніщева А.С., Управлінські та технологічні інновації міжнародних корпорацій у глобалізаційній економіці. 2023. URL: <https://eir.zp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/84ecd807-3c8a-459e-a47c-b359da315656/content>.

11. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами (Забезпечення оборотних активів власними коштами). Фінансовий аналіз та висновок. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/301-koefitsient-zabezpechenosti-vlasnimi-oborotnimi-zasobami-zabezpechennya-oborotnikh-aktiviv-vlasnimi-koshtami>.

12. Коефіцієнт маневреності власного капіталу. Фінансовий аналіз та висновок. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/282-manevrenist-vlasnogo-kapitalu>.

13. Коефіцієнт фінансової автономії (Коефіцієнт фінансової незалежності). Фінансовий аналіз та висновок. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/346-pokaznik-finansovoji-avtonomiji-pokaznik-finansovoji-nezalezhnosti>.

14. Коефіцієнт фінансової залежності. Фінансовий аналіз та висновок. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/347-pokaznik-finansovoji-zalezhnosti>.

15. Коефіцієнт фінансової стабільності (Коефіцієнт фінансування). Фінансовий аналіз та висновок. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/348-pokaznik-finansovoji-stabilnosti-koefitsient-finansuvannya>.

16. Коломієць Л.М. Офшоризація економіки: спосіб ухилення від сплати податків, щ загрожує податковій безпеці України. *Фінансове право*. 2021. № 5. С. 253–258. URL: http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2021/5_2021/36.pdf.

17. Мандибура Р. Є С. А. А. Шляхи подолання крос-культурних комунікативних бар'єрів у мультикультурній корпорації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. № 38. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/download/1267/1095>.

18. Про концерн Bunge. Bunge ProCuisine. URL: <https://bungepro.ua/pro-kompaniiu-bunge>

19. Проект USAID «Конкурентоспроможна економіка України» - Національна платформа малого та середнього бізнесу. *Національна платформа малого та середнього бізнесу*. URL: <https://platforma-msb.org/proekt-usaid-konkurentospromozhna-ekonomika-ukrayiny/>.

20. Прямі інвестиції за інструментами та секторами. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external#5>.

21. Стратегія розвитку фінансового сектору України. 2023. 54 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_finsector_NBU.pdf?v=9.

22. Суторміна В. М. Фінанси зарубіжних корпорацій : Підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 566 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197236082.pdf>

23. Управління фінансами корпорації - Бібліотека BukLib.net. *Головна - Бібліотека BukLib.net*. URL: <https://buklib.net/books/22540/>.

24. Фінанси корпорацій. Харків, 2018. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/11782/1/finance_corp_OKL_2018.pdf.

25. Черницька Т., Харлов В. Офшоризація як ключовий механізм тіньових бізнес-операцій. *Modern engineering and innovative technologies*. 2020. № 25-04. С. 94–101. URL: <https://doi.org/10.30890/2567-5273.2023-25-04-119>.

26. Які міжнародні бренди та компанії вже повернулися в Україну?. Visit Ukraine - RULES OF SAFE VISIT TO UKRAINE. URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/2923/which-international-brands-and-companies-have-already-returned-to-ukraine>.

27. Annual report 2023. 133 p. URL: <https://annualreport2023.scatec.com/wp-content/uploads/sites/12/2024/05/Scatec-Annual-Report-2023.pdf>
28. Annual report 2023. 174 p. URL: <https://investors.bunge.com/~media/Files/B/Bunge-IR/documents/shareholder-meeting-materials/bunge-2023-annual-report.pdf>.
29. Ansoff Matrix. *Corporate Finance Institute*. URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/management/ansoff-matrix/>.
30. Apple (AAPL) - Total debt. *Companies ranked by Market Cap - CompaniesMarketCap.com*. URL: <https://companiesmarketcap.com/apple/total-debt/>.
31. Artificial Intelligence (AI) Solutions | IBM. *IBM - United States*. URL: <https://www.ibm.com/artificial-intelligence>.
32. Autonomous Finance for O2C, Treasury & R2R | HighRadius. *HighRadius™ | Integrated Receivables | A/R Management Software*. URL: <https://www.highradius.com/>.
33. Balukja I. Evolution of corporate finance methods. *Juridical Tribune*. 2020. URL: <https://www.tribunajuridica.eu/arhiva/An8v1/24.%20Ina%20Balukja.pdf>.
34. Beers B. Top Risks for International Businesses. *Investopedia*. URL: <https://www.investopedia.com/ask/answers/06/internationalfinancerisks.asp>.
35. Biggest Risks in International Business and How to Succeed. *Credit Card Processing & Merchant Services - Unicorn Group*. URL: <https://ugpayments.ch/blog/top-risks-in-international-business/>.
36. Brown A. URN Exclusive: Kingspan to build 7 factories in western Ukraine, with first products out in 2026. *Ukraine Rebuild Newswire*. URL: <https://www.ukrainerebuildnews.com/urn-exclusive-kingspan-details-plans-to-build-7-factories-in-ukraine-in-2-years-with-first-products-rolling-out-in-2026/>.
37. Business model | PZU AR 2021. *PZU AR 2021* |. URL: <https://annualreport2021.pzu.pl/en/business-model-uor-iirc.html>.

38. Centralized and Decentralized Management Explained - PersonalFinanceLab. *PersonalFinanceLab*.

URL: <https://www.personalfinancelab.com/finance-knowledge/management/centralized-and-decentralized-management-explained/>

39. Coca-Cola invests in Ukraine since 1992 - UkraineInvest. UkraineInvest. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/en/news/01-06-2023/> (date of access: 09.06.2024).

40. Coface. Understanding Political Risk and Its Impact on Commercial Credit | Coface. *Coface*. URL: <https://www.coface.com/news-economy-and-insights/what-is-political-risk-and-how-is-it-impacting-commercial-credit>.

41. Finance Effectiveness Efficiency. *IMC*. 2022. URL: <https://intuitconsultancy.com/wp-content/uploads/2022/02/Finance-Effectiveness-Efficiency.pdf>

42. Gratton P. Porter's Five Forces Explained and How to Use the Model. *Investopedia*. URL: <https://www.investopedia.com/terms/p/porter.asp>.

43. Himmelfarb A. UKRAINE RAPID DAMAGE AND NEEDS ASSESSMENT (RDNA3). Washington : World Bank Publications, 2024. 182 p. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099021324115085807/pdf/P1801741bea12c012189ca16d95d8c2556a.pdf>.

44. IFRS 9 Financial Instruments: Key Insights & Reporting Impacts. *MBG*. URL: <https://www.mbgcorp.com/qatar/insights/ifrs-9-financial-instruments-key-insights-and-implications-for-financial-reporting/>.

45. Impressive Financial Metrics That Set Apple Apart. *The Street*. URL: <https://www.thestreet.com/apple/stock/3-impressive-financial-metrics-that-set-apple-apart>.

46. Introduction to Financial Management. URL: <https://egyankosh.ac.in/bitstream/123456789/10310/1/Unit-1.pdf>.

47. Invest in Ukraine - Investment map of Ukraine. Investment map of Ukraine. URL: <https://investmentmap.com.ua/>.

48. Javeed S. The Impact of Risk Management in Multinational Corporations Hedging. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2707558.
49. Kenaz. From Coca-Cola to Siemens: Top-10 International Companies in Ukraine. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/from-coca-cola-siemens-top-10-international-companies/>.
50. Kulomza D. R., Portna O. V. Global Experience in Financial Management of Companies: Stakeholders which Increase its Efficiency. *Business Inform.* 2019. Vol. 12, no. 503. P. 403–408. URL: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2019-12-403-408>.
51. Kyiv region - Investment map of Ukraine. Investment map of Ukraine. URL: <https://investmentmap.com.ua/regions/kyiv-region/>.
52. Leading Enterprise AI Software Provider | C3 AI. *C3 AI*. URL: <https://c3.ai/>.
53. M&A Radar 2023: Ukraine : Report / S. Shcherbatyuk, I. Volkov, Kyiv, 2024. 20 p. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ua/pdf/2024/02/ma-radar-2023-ukraine-eng.pdf>.
54. Multinational Companies with Exposure to Ukraine. Home - GlobalData. URL: <https://www.globaldata.com/data-insights/macroeconomic/multinational-companies-with-exposure-to-ukraine/>.
55. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna Group Consolidated financial statements for the year ended 31 December 2023 prepared in accordance with International Financial Reporting Standards. 270 p. URL: <https://www.pzu.pl/fileserver/item/1552371>.
56. PZU Group's financial effectiveness | PZU AR 2019. *PZU Raport Roczny 2019*. URL: <https://raportroczny2019.pzu.pl/en/pzu-groups-financial-effectiveness> (date of access: 12.10.2024).
57. PZU Group's financial results in 2023 and in 4q2024. 52 p. URL: <https://www.pzu.pl/fileserver/item/1552373>.

58. Rebuilding Ukraine: EU Funding, Investment Framework, and Business Opportunities - European Business Association. European Business Association. URL: <https://eba.com.ua/en/vidnovlennya-ukrayiny-finansuvannya-yes-investytsijna-ramkova-ugoda-ta-mozhlyvosti-dlya-biznesu/>.

59. Savastieieva I. Uncertainty over foreign aid is listed among top-3 factors worsening the moods of businesses in Ukraine. GB4U. URL: <https://www.gb4u.org/post/uncertainty-over-foreign-aid-is-listed-among-top-3-factors-worsening-the-moods-of-businesses-in-ukra>.

60. Shevchuk A. How global industrial giants develop production in Ukraine during the war. GMK. URL: <https://gmk.center/en/posts/how-global-industrial-giants-develop-production-in-ukraine-during-the-war/>.

61. Strategies for Optimizing International Financial Management in Multinational Corporations. *Accounting and Corporate Management*. 2024. Vol. 6, no. 3. URL: <https://doi.org/10.23977/acccm.2024.060320>.

62. Taxation and the allocation of risk inside the multinational firm. *ScienceDirect*. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0047272720300025>.

63. Team T. I. Beginner's Guide to Hedging: Definition and Example of Hedges in Finance. *Investopedia*. URL: <https://www.investopedia.com/trading/hedging-beginners-guide/>.

64. The number of CEOs who consider investments in Ukraine profitable has almost doubled since 2022 - European Business Association. European Business Association. URL: <https://eba.com.ua/en/kilkist-seo-yaki-vvazhayut-vygidnymy-investytsiyi-v-ukrayinu-zroslo-majzhe-vdvichi-z-2022-roku/>.

65. The rebuilding of Ukraine: Opportunities for investment. Trade Finance Global. URL: <https://www.tradefinanceglobal.com/posts/the-rebuilding-of-ukraine-opportunities-for-investment/>.

66. Top 10 companies revolutionising finance with AI. *Home of AI and Artificial Intelligence News | AI Magazine*. URL: <https://aimagazine.com/top10/top-10-companies-revolutionising-finance-with-ai>.

67. Types of Financial Models. *Corporate Finance Institute*. URL: <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/financial-modeling/types-of-financial-models/>.

68. Updated Investment Map of Ukraine - European Business Association. *European Business Association*. URL: <https://eba.com.ua/en/asotsiatsiya-prezentuvala-onovlenu-investytsijnu-kartu-ukrayiny/>.

69. VRIO Framework Overview: Step-By-Step, Template & Examples. *Strategy Software for Planning & Execution | Cascade Strategy*. URL: <https://www.cascade.app/blog/vrio-framework>.

70. World Bank Group. Оновлена оцінка потреб України на відновлення та відбудову. *World Bank*. URL: <https://www.worldbank.org/uk/news/press-release/2024/02/15/updated-ukraine-recovery-and-reconstruction-needs-assessment-released>.

ДОДАТКИ

Додаток 1

1. Фінансова звітність компанії ТОВ «Дакса бунге Україна» за 2023 рік
(URL: <https://clarity-project.info/edr/42246638/finances>)

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	277.80	136.50
первісна вартість	1001	770.60	770.60
накопичена амортизація	1002	492.80	634.10
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 418.20	941.10
Основні засоби:	1010	380 641.00	365 444.40
первісна вартість	1011	423 578.60	433 310.50
знос	1012	42 937.60	67 866.10
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	388 337.00	366 522.00
II. Оборотні активи Запаси:	1100	23 932.60	24 516.60
у тому числі готова продукція	1103	8 163.70	5 205.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	26 023.00	27 647.40
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	34 945.90	11 356.10
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 688.90	6 557.10
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 714.90	180.10
Витрати майбутніх періодів	1170	259.70	434.10

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного року, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7 866.70	7 866.70
Додатковий капітал	1410	390.90	390.90
Резервний капітал	1415	0.00	

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-387 564.70	-510 199.50
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Усього за розділом I	1495	-379 307.10	-501 941.90
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	669 884.90	692 570.40
Короткострокові кредити банків	1600	62 000.00	48 219.50
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	27 960.90	28 499.10
розрахунками з бюджетом	1620	3.10	98.90
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	16.80	83.10
розрахунками з оплати праці	1630	0.00	437.90
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	99 916.50	170 629.60
Усього за розділом III	1695	189 897.30	247 968.10
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
Баланс	1900	480 475.10	438 596.60

		За звітний період, тис. грн.	За аналогічний період попереднього року, тис. грн.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	236 860.10	130 460.70
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	199 998.30	136 849.30
Інші операційні доходи	2120	18 075.00	11 805.40
Інші операційні витрати	2180	105 797.30	212 208.10
Інші доходи	2240	732.50	71.50
Інші витрати	2270	72 077.40	54 383.70
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	255 667.60	142 337.60
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	377 873.00	403 441.10
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	-122 205.40	-261 103.50
Податок на прибуток	2300		0.00
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	-122 205.40	-261 103.50

2. Фінансова звітність компанії «Макдональдз юкрейн ЛТД» за 2023 рік (URL: <https://clarity-project.info/edr/23744453/finances>)

	рядка	періоду, тис. грн	періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	9 542.00	6 991.00
первісна вартість	1001	37 942.00	38 420.00
накопичена амортизація	1002	28 400.00	31 429.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	222 017.00	200 545.00
Основні засоби	1010	2 253 261.00	2 781 248.00
первісна вартість	1011	3 810 411.00	4 755 347.00
знос	1012	1 557 150.00	1 974 099.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	150.00	150.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	13 275.00	237 047.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Виробничі запаси	1101	0.00	28 418.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	0.00	90 217.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	38 527.00	134 623.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	111 682.00	140 247.00
з бюджетом	1135	2 564.00	389.00

у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	19.00	11 302.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	498 603.00	1 285 379.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	0.00	
Витрати майбутніх періодів	1170	2 047.00	1 403.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	8 740.00
Усього за розділом II	1195	747 544.00	1 700 718.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	3 888 965.00	5 541 746.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 821 653.00	2 821 653.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	104 095.00	104 095.00
Неоплачений капітал	1425	10 915.00	10 915.00
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	2 713 368.00	3 935 241.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	742 752.00	776 753.00
Довгострокові забезпечення	1520	73 750.00	

Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	816 502.00	776 753.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	18 481.00	20 034.00
товари, роботи, послуги	1615	186 612.00	181 091.00
розрахунками з бюджетом	1620	45 841.00	118 610.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	11 879.00	23 757.00
розрахунками зі страхування	1625	12 073.00	15 958.00
розрахунками з оплати праці	1630	45 545.00	59 643.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	50 218.00	434 152.00

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	12 946 955.00	3 262 791.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	5 838 987.00	1 599 708.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00

Валовий: прибуток	2090	7 107 968.00	1 663 083.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	29 154.00	304 893.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	627 683.00	539 029.00
Витрати на збут	2150	5 239 121.00	3 057 182.00
Інші операційні витрати	2180	60 933.00	242 948.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 209 385.00	
збиток	2195		1 871 183.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Втрати від участів капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	59 620.00	126 233.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 095 140.00	
збиток	2295		2 099 739.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	196 488.00	11 879.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1 291 628.00	
збиток	2355		2 087 860.00

3. Фінансова звітність компанії ТОВ «Самсунг електронікс Україна компані» за 2023 рік (URL: https://clarity-project.info/edr/36048094/finances?current_year=2023)

Назва рядка	Код рядка	звітного періоду, тис. грн	звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	3 893.00	7 246.00
первісна вартість	1001	21 195.00	23 109.00
накопичена амортизація	1002	17 302.00	15 863.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7.00	
Основні засоби	1010	101 380.00	111 881.00
первісна вартість	1011	262 643.00	276 063.00
знос	1012	161 263.00	164 182.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	7 719.00	44.00
Відстрочені податкові активи	1045	212 407.00	233 265.00
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	325 406.00	352 436.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	1 047 387.00	1 105 163.00
Виробничі запаси	1101	2 097.00	13 824.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	
Готова продукція	1103	0.00	
Товари	1104	1 045 290.00	1 091 339.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 969 090.00	2 961 839.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	33 108.00	30 498.00
з бюджетом	1135	161 219.00	158 382.00

у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	24 360.00	22 738.00
із внутрішніх розрахунків	1145	8 864.00	12 937.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 872 754.00	3 043 330.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	1 591 463.00	532 760.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	1 591 463.00	532 760.00
Витрати майбутніх періодів	1170	6 721.00	5 462.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	26 844.00	30 850.00
Усього за розділом II	1195	6 741 810.00	7 903 959.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	7 067 216.00	8 256 395.00

Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 103 133.00	3 744 749.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Видучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	3 430 877.00	4 072 493.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1 314.00	3 107.00
Довгострокові забезпечення	1520	15 253.00	20 651.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	

Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	16 567.00	23 758.00
III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1 119.00	2 981.00
товари, роботи, послуги	1615	2 067 141.00	2 393 346.00
розрахунками з бюджетом	1620	152 622.00	98 341.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	152 622.00	98 341.00
розрахунками зі страхування	1625	0.00	
розрахунками з оплати праці	1630	0.00	
за одержаними авансами	1635	187 258.00	231 022.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	1 198 895.00	1 418 672.00
Доходи майбутніх періодів	1665	12 737.00	15 720.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	0.00	62.00
Усього за розділом III	1695	3 619 772.00	4 160 144.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	7 067 216.00	8 256 395.00
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	19 680 840.00	14 146 535.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00

Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховання	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	16 730 530.00	10 736 219.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	2 950 310.00	3 410 316.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	30 020.00	225 951.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	439 734.00	243 878.00
Витрати на збут	2150	1 815 375.00	1 250 079.00
Інші операційні витрати	2180	510.00	176 580.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	724 711.00	1 965 730.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	340 104.00	115 199.00
Інші доходи	2240	131.00	10 865.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	208 755.00	12 194.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	34 032.00	519 158.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	822 159.00	1 560 442.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-180 543.00	-312 476.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	641 616.00	1 247 966.00

Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	641 616.00	1 247 966.00